

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 16 mai 2006
SEC (2006) 596

DOCUMENT DE LUCRU PENTRU PERSONALUL COMISIEI

ROMÂNIA

Mai 2006 Raport de monitorizare

RO

Documentul în limba engleza rămâne de referință

{COM (2006) 214 final}

EN

EN

ROMÂNIA

Mai 2006 Raport de monitorizare

CUPRINS

1.	INTRODUCERE.....	5
2.	CRITERII POLITICE.....	6
2.1.	Evaluare generală.....	14
3.	CRITERII ECONOMICE.....	15
3.1.	Evaluare generală.....	17
4.	ANGAJAMENTE ȘI CERINȚE ASUMATE PRIN NEGOCIERILE DE ADERARE	17
4.1.	Capitole din <i>acquis</i>	19
4.1.1.	Capitolul 1: Libera circulație a mărfurilor.....	19
4.1.2.	Capitolul 2: Libera circulație a persoanelor.....	20
4.1.3.	Capitolul 3: Libertatea de a presta servicii.....	21
4.1.4.	Capitolul 4: Libera circulație a capitalurilor.....	22
4.1.5.	Capitolul 5: Dreptul societăților comerciale.....	22
4.1.6.	Capitolul 6: Politica în domeniul concurenței.....	23
4.1.7.	Capitolul 7: Agricultură.....	24
4.1.8.	Capitolul 8: Pescuitul.....	28
4.1.9.	Capitolul 10: Impozitarea.....	29
4.1.10.	Capitolul 13: Politica socială și ocuparea forței de muncă.....	29
4.1.11.	Capitolul 15: Politica industrială.....	32
4.1.12.	Capitolul 18: Educația și formarea profesională.....	32
4.1.13.	Capitolul 20: Cultura și politica în domeniul audiovizualului.....	32
4.1.14.	Capitolul 21: Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale.....	33
4.1.15.	Capitolul 22: Mediul înconjurător.....	34
4.1.16.	Capitolul 24: Cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne.....	35
4.1.17.	Capitolul 25: Uniunea vamală.....	39
4.1.18.	Capitolul 28: Controlul financiar.....	39
4.2.	Traducerea <i>acquis-ului</i> în limba română.....	41
4.3.	Evaluare generală.....	41

1. INTRODUCERE

Negocierile de aderare cu România s-au încheiat cu succes în decembrie 2004. Tratatul de Aderare a fost semnat în aprilie 2005. România și 14 state membre l-au ratificat deja. Tratatul prevede aderarea la 1 ianuarie 2007, în cazul în care Consiliul nu decide, la recomandarea Comisiei, ca aceasta să fie amânată până la 1 ianuarie 2008.

După încheierea negocierilor, Uniunea Europeană a hotărât că va continua să monitorizeze îndeaproape pregătirile și realizările României și că, în acest scop, Comisia va continua să prezinte rapoarte anuale asupra progresului României spre aderare, însoțite de recomandări, dacă este cazul.

Comisia și-a prezentat primul raport de acest fel în octombrie 2005. Acest raport a arătat că România era deja într-un stadiu avansat în pregătirea pentru aderare. De asemenea, a identificat o serie de domenii în care erau necesare eforturi suplimentare pentru a desăvârși pregătirile. Comisia a hotărât să își intensifice activitățile de monitorizare și să prezinte un nou raport în primăvara anului 2006.

Acest raport examinează pregătirile României pentru aderare, concentrându-se asupra domeniilor în care sunt necesare mai multe progrese conform celor trei criterii de aderare de la Copenhaga. Prin urmare, raportul conține trei părți principale:

- *Prima parte* evaluează aspecte politice în care se consideră că sunt necesare mai multe progrese.
- *Partea a doua* evaluează aspecte economice în care se consideră că sunt necesare mai multe progrese.
- *Partea a treia* evaluează situația României în ceea ce privește condițiile și angajamentele asumate prin negocierile de aderare.

Raportul identifică progresul înregistrat începând cu luna octombrie 2005 și deficiențele din domeniul politicilor, al legislației și al punerii în aplicare care mai trebuie rezolvate. Pe baza acestor elemente, Comisia examinează, într-o Comunicare prezentată o dată cu acest raport, dacă este necesar sau nu să recomande amânarea datei de aderare.

Acest raport reflectă situația de la sfârșitul lunii aprilie 2006. Se bazează pe o gamă largă de surse. România a fost invitată să ofere informații referitoare la stadiul său de pregătire. De asemenea, raportul utilizează informațiile furnizate în cadrul Acordului de Asociere și din rapoartele de expertiză¹ întreprinse pentru a evalua capacitatea administrativă a României în domenii specifice. S-au luat în considerare deliberările Consiliului și rapoartele și hotărârile Parlamentului European². Când a fost necesar, Comisia a utilizat, de asemenea, evaluări efectuate de diferite organizații internaționale, instituții financiare internaționale și organizații non-guvernamentale.

2. CRITERII POLITICE

Introducere

---

¹ Rapoartele de expertiză sunt evaluări realizate de experți ai statelor membre privind stadiul de pregătire a țărilor candidate în sectoare specifice. Acești experți sunt responsabili de conținutul rapoartelor lor.

² Raportul este Domnul Moscovi.

Comisia consideră că România îndeplinește criteriile politice pentru a deveni membru al UE și că le-a îndeplinit fără întrerupere din 1997.

Scopul acestui raport este să ofere o evaluare a anumitor domenii în care, potrivit raportului de monitorizare din octombrie, s-a considerat că sunt necesare mai multe progrese. Au fost identificate nouă astfel de domenii. Acestea se referă la reforma administrativă publică, la punerea în aplicare efectivă a reformei justiției, la combaterea corupției, la combaterea traficului de persoane, la maltratarea în condiții de arest și de detenție, la protecția copilului, la sistemul de sănătate pentru cei cu dizabilități și probleme mentale, la restituirea efectivă a proprietății și la protejarea și integrarea minorităților.

Această secțiune evaluează, în fiecare din aceste domenii nesoluționate, evoluția care a avut loc de la raportul din octombrie 2005 și pregătirea României pentru aderare.

Administrație publică

De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii:

Guvernul a continuat să adopte măsuri pentru a ameliora elaborarea de politici și coordonarea. A fost publicat un manual pentru pregătirea propunerilor de politici publice, stabilind proceduri pentru analiza de impact. S-au luat măsuri pentru a ameliora coordonarea între departamentele guvernului.

Procesul de descentralizare a continuat: în mai 2006 Parlamentul a adoptat două legi, care promovează descentralizarea anumitor puteri, resursele și cheltuielile bugetare. La sfârșitul anului 2005, guvernul a adoptat prin Ordonanță de Urgență o reformă asupra instituirii prefectului. Postul de prefect este acum rezervat înalților funcționari publici în locul persoanelor numite politic. Aceștia nu pot să continue în paralel o carieră în politica de partid.

Legea privind Statutul Funcționarilor Publici urma să fie adoptată de Parlament în mai. Aceasta clarifică statutul, drepturile și obligațiile funcționarilor publici și descentralizează procedurile de recrutare pentru autorități locale și ministere individuale. De asemenea, contribuie la depolitizarea serviciului public stabilind că un comitet este responsabil pentru numirea înalților funcționari publici. O unitate specializată a fost stabilită în cadrul Ministerului Finanțelor Publice pentru a asigura o coordonare mai bună a activităților de formare pentru fondurile structurale ale UE.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

În ceea ce privește elaborarea politicilor, legislația este încă trimisă Parlamentului fără o evaluare a tuturor implicațiilor sau a capacității administrative necesare pentru a o pune în aplicare. În ceea ce privește procesul legislativ, guvernul a continuat să recurgă la "ordonanțe de urgență" pentru a adopta legile. Nouăzeci de astfel de texte au fost adoptate în timpul perioadei cuprinse între 30 septembrie și 15 martie. Acest lucru consolidează autoritatea Guvernului în detrimentul Parlamentului și reduce transparența procesului de elaborare a legilor. Expertiza prezentă a grilei de salarii în sectorul public și a structurilor de carieră reprezintă un aspect de o importanță deosebită pentru etica profesională. Coordonarea formării generale este scăzută.

În ansamblu, s-au făcut anumite progrese în domeniul reformei administrației publice și trebuie accelerat ritmul actual al reformei.

Sistemul de justiție

De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii.

Punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune privind reforma justiției a continuat. În octombrie 2005, au fost adoptate noi prevederi privind organizarea și funcționarea secțiilor și completurilor de judecată specializate. În decembrie 2005, s-a adoptat o legislație pentru a înlesni procedura prin care cei cu venituri mici recurg la executori judecătorești pentru a pune în aplicare hotărârile judecătorești. O reformă substanțială a sistemului de ajutor legal este în curs de desfășurare. Numărul de cazuri care n-au fost încă judecate în fața secțiunii civile a Înaltei Curți a scăzut de la 8 569 în septembrie 2005 la 6 126 la sfârșitul lunii februarie 2006.

Atribuirea aleatorie a cazurilor pentru judecători a continuat să funcționeze în toată țara. Acest lucru a contribuit la lupta împotriva corupției și la intensificarea imparțialității judecătorilor și hotărârilor judecătorești.

Pentru a asigura o interpretare mai uniformă a legii și a certitudinii juridice, curțile de apel pot acum să trimită recursurile civile Înaltei Curți. Toate curțile de apel, tribunalele și procuraturile precum și aproape toate tribunalele de primă instanță au acum acces electronic la legislație. Din martie 2006, majoritatea tribunalelor au acces la versiunea electronică a Jurnalului Oficial. În ianuarie 2006, Direcția Generală Protecție și Anticorupție, serviciul de securitate parțial militarizat al Ministerului Justiției, a fost desființat.

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este responsabil de asigurarea funcționării independente și efective a tribunalelor. Are acum un total de 234 posturi, dintre care 183 sunt ocupate în prezent iar bugetul său operațional pentru 2006 a fost mai mult decât dublat la 7,9 milioane de euro. De la numirea Președintelui și a Vicepreședintelui acestuia în ianuarie 2006, cooperarea dintre sistemul judiciar și Ministerul Justiției s-a ameliorat. Departamentul de Inspecție al CSM conține acum 50 de posturi, dintre care au fost ocupate 18 și au fost aprobate criteriile pentru recrutarea inspectorilor. CSM a elaborat un sistem care atribuie un număr unic de înregistrare fiecărui caz pentru a permite stabilirea unei statistici exacte și o distribuire efectivă a resurselor. Acesta funcționează ca un sistem pilot în unele tribunale din București și se prevede că va fi operațional în toată țara până la sfârșitul anului 2006.

Creșterea bugetului alocat justiției a continuat. În noiembrie 2005, bugetul inițial pentru acel an a fost majorat cu 18% până la 362 milioane de euro. Bugetul din anul 2006 a fost majorat până la 403 milioane. Restanțele pentru salariile judecătorilor, procurorilor și grefierilor au fost stabilite în totalitate în noiembrie 2005. În ceea ce privește formarea, bugetele din anul 2006 atât pentru Institutul Național de Magistratură (INM) cât și pentru Școala Națională de Grefieri au crescut cu aproximativ 35 %. S-au organizat concursuri pentru candidații cu experiență juridică semnificativă și se prevede ca programul de 2 ani al INM să rămână calea principală către o carieră de judecător sau de procuror. Acest lucru împiedică numirile pătinoare. S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește ocuparea posturilor vacante în sistemul juridic și există acum aproximativ 380 de posturi libere pentru judecători în comparație cu 439 în octombrie 2005 și aproximativ 220 pentru grefieri în comparație cu 326. În ianuarie 2006, Guvernul a aprobat fonduri pentru un personal administrativ suplimentar de

200 de membri în tribunale și un personal suplimentar de 500 de membri în procuraturi. Toate posturile de director economic în curțile de apel sunt acum ocupate.

Condițiile de lucru generale s-au ameliorat. Un program național este instituit pentru a renova nouă tribunale, și în ianuarie 2006 s-a semnat un contract pentru a renova alte 25 de tribunale până în 2010. În 2006 s-a semnat un contract pentru a furniza sistemului de justiție peste 15 000 de computere și echipament IT corespunzător, care a fost instalat aproape în totalitate în martie 2006 și se prevede că va fi conectat printr-o rețea sigură până în iulie 2006.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

Dintre cei 14 membri aleși ai CSM, opt continuă să lucreze doar cu normă de timp parțială deși au responsabilitatea de a reprezenta toți judecătorii și procurorii din România. Șase dintre aceștia se confruntă cu potențiale conflicte de interese în probleme de disciplină, având în vedere faptul că dețin poziții de conducere în tribunale sau în procuraturi. Rolul CSM în modernizarea conducerii din tribunale și procuraturi, în aplicarea procedurilor disciplinare, în verificarea calității hotărârilor judecătorești, și în controlul respectării depline a criteriilor obiective pentru recrutarea magistraților și a personalului CSM trebuie consolidat. Reforma sistemului de ajutor juridic trebuie îndeplinită. Codurile de procedură trebuie să fie raționalizate într-o mai mare măsură. Utilizarea mecanismelor alternative de rezolvare a conflictelor trebuie să fie extinse. Administrarea resurselor umane și financiare în tribunale și în procuraturi trebuie să fie ameliorată în continuare. Rămân aproximativ 600 de posturi de procuror libere în comparație cu 588 de posturi libere în octombrie 2005. Este necesar ca formarea să rămână la un nivel ridicat în special pentru judecătorii, procurorii și grefierii deja angajați. Interpretare consistentă a legii la toate nivelurile nu este pe deplin asigurată în toată țara.

În ansamblu, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește reforma sistemului justiției, în special consolidarea capacității sale administrative. România trebuie să mențină ritmul actual al punerii în aplicare a reformelor juridice pentru a asigura mai multe rezultate vizibile. (*a se vedea, de asemenea, Capitolul 24- Justiție și Afaceri Interne*).

Măsuri anticorupție

De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii.

Imunitatea juridică pentru executorii judecătorești a fost eliminată în decembrie 2005. În aceeași lună, a fost adoptată legea privind acordarea finanțării contractuale ne-rambursabile din fonduri publice. Guvernul a prezentat modificări la Codul Penal incluzând prevederile privind responsabilitatea legală a persoanelor juridice. În martie 2006, Parlamentul a aprobat legea care transforma agenția principală de luptă împotriva corupției, Procuratura Națională Anticorupție (PNA) în Direcția Națională Anticorupție (DNA) și i-a permis să investigheze toate cazurile de corupție la nivel înalt inclusiv alegerile referitoare la membri ai Parlamentului. În aprilie 2006 Guvernul a propus o lege pentru a modifica normele actuale pentru partidele politice finanțatoare astfel încât toate sursele de finanțare să fie în mod obligatoriu publicate în Gazeta Oficială. Din octombrie 2005, DNA a încetat să mai lucreze pentru cazuri de corupție puțin importante și s-a concentrat pe corupția la nivel mediu și înalt. De la preluarea postului, noul șef al DNA a evaluat performanța procurorilor și a ofițerilor de poliție judiciară și consecința a fost faptul că 30 de persoane au părăsit instituția. Au fost

recrutați 15 procurori care să înlocuiască aceste persoane și în prezent există 32 de posturi libere din 345 de posturi alocate pentru personal. Bugetul DNA pentru 2006 a crescut cu 14%.

Cantitatea și calitatea investigațiilor nepărtinitoare asupra alegațiilor de corupție la nivel înalt au crescut substanțial în comparație cu perioada precedentă. Din octombrie 2005, DNA a investigat paisprezece politicieni de nivel înalt din opoziție și din partidele de coaliție conducătoare care fie dețin, fie au deținut, posturi în Cabinet sau sunt membri ai Parlamentului. Aceste investigații au dus la patru acțiuni penale până în prezent. Unele dintre aceste investigații au fost inițiate pe baza declarațiilor de avere pe care aproximativ 100 000 de oficiali publici trebuie să le producă anual și care sunt accesibile publicului.

Din octombrie 2005, DNA a acuzat alte 89 de persoane, inclusiv judecători, avocați, ofițeri de poliție, o serie de funcționari publici cu poziții de conducere în administrații naționale și regionale precum și directori de întreprinderi private. În această perioadă, tribunalele au efectuat condamnări inițiale împotriva a 77 de persoane pe baza unor anchete preliminare ale PNA și au pronunțat alte 102 condamnări. De asemenea, s-a produs o ameliorare evidentă a modului de anchetare a DNA, în special prin redeschiderea anchetelor încheiate sub echipa de conducere precedentă din motive neclare. DNA are personalul, resursele financiare și pregătirea de a efectua anchete efective asupra corupției la nivel înalt. De asemenea, a încheiat protocoale de cooperare cu o serie de agenții cu un rol în lupta împotriva corupției.

În octombrie 2005, Direcția Generală Anticorupție (DGA) din cadrul Ministerului Administrației și Internelor a devenit operațională și acum are competența exclusivă de a planifica și de a efectua teste de integritate asupra personalului Ministerului. De atunci, DGA a coordonat 754 de anchete privind 1959 persoane iar 74 de cazuri privind personalul Ministerului au fost transferate DNA pentru investigație, ceea ce indică o creștere de 185% în comparație cu anul trecut. Birourile regionale DGA au fost înființate și, atunci când este necesar, colaborează îndeaproape cu birourile regionale DNA.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

Din punct de vedere legislativ, au existat întârzieri în punerea în aplicare a 3 dintre cele 47 de acțiuni prevăzute în strategia și planul de acțiune actuale, așteptând adoptarea de către Parlament a câtorva legi importante. Legislația care stabilește o agenție independentă de verificare a declarațiilor de avere nu a fost adoptată încă. Modificările Codului de Procedură Penală care introduce răspunderea persoanelor juridice așteaptă încă o soluționare în Parlament.

Parlamentul a respins o cerere făcută de DNA pentru a verifica o proprietate a unui membru al Parlamentului. În februarie 2006, Senatul a încercat să împiedice DNA să ancheteze unii ai membrii Parlamentului. Au existat încercări în Senat de a schimba procedurile de numire și de revocare pentru procurorii la nivel înalt. Acest lucru ar fi subminat responsabilitatea sistemului și ar fi diminuat capacitatea operațională a DNA.

Este încă nevoie de măsuri pentru ca toți judecătorii să aibă cunoștințe de specialitate suficiente pentru a audia și a emite hotărâri în legătură cu cazurile economice și financiare complexe bazate pe anchetele recente ale DNA asupra fraudei privind privatizările și achizițiile publice. Mai sunt încă necesare acțiuni penale, acușări, procese, condamnări și sentințe disuasive. Corupția puțin importantă rămâne o preocupare în sectoare precum sănătatea și educația. (*a se vedea Capitolul 24- Justiție și Afaceri Interne*).

În ansamblu, s-au înregistrat progrese în lupta împotriva corupției. După reformele întreprinse de Ministerul Justiției și de DNA trebuie să urmeze de eforturi susținute ale tuturor celorlalte agenții executive, ale sectorului legislativ și ale întregului sistem juridic astfel încât progresul făcut să fie ireversibil. România trebuie să continue eforturile în vederea consolidării și construirii bazate pe progresul făcut în lupta împotriva corupției.

Traficul de persoane

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese importante în următoarele domenii.

Din octombrie 2005, au fost anihilate 10 rețele și înregistrate 567 de infracțiuni, ceea ce a dus la efectuarea a 94 de arestări. Au fost identificate în total 310 victime ale traficului de persoane.

În ianuarie 2006 a fost înființată „Agenția Națională de Prevenire a Traficului de Persoane și Monitorizare a Asistenței Acordate Victimelor Traficului de Persoane”, care înlocuiește fostul Oficiu Național și are ca scop coordonarea și evaluarea activităților de prevenire a traficului de persoane și monitorizarea asistenței acordate victimelor acestuia. Au fost aprobate o strategie națională și un plan de acțiune pentru combaterea și prevenirea traficului de persoane.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

În ceea ce privește traficul de persoane, România rămâne o țară de tranzit și într-o mai mică măsură una de origine și destinație. Sunt necesare eforturi considerabile de consolidare a resurselor umane și financiare ale Agenției Naționale de Prevenire a Traficului de Persoane și de introducere a unui sistem informatic de înregistrare a victimelor care revin în România, pentru a li se acorda asistență imediată. Coordonarea între agenții lasă în continuare de dorit. Statistici naționale mai fiabile și mai coerente ar determina îmbunătățirea planificării strategice a agențiilor însărcinate cu punerea în aplicare a legislației privind lupta împotriva traficului de persoane. Este necesară combaterea traficului cu embrioni umani pentru a asigura respectarea principiului donațiilor voluntare de țesuturi și celule de origine umană. Trebuie duse la îndeplinire investigațiile în cauzele privind traficul cu embrioni umani.

În ansamblu, s-au înregistrate anumite progrese în ceea ce privește combaterea traficului de persoane. Capacitățile administrative și operaționale prezintă în continuare un nivel scăzut.

Tratamente necorespunzătoare aplicate în timpul detenției preventive și arestului

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese în următoarele domenii.

În cursul perioadei de referință, au fost închise șase locații de arest provizoriu necorespunzătoare și au fost luate măsuri de separare a persoanelor aflate în detenție preventivă de prizonierii condamnați. În ianuarie 2006, Ministerul Administrației și Internelor a decis ca persoanele aflate în detenție preventivă să fie transferate din subsolurile secțiilor de poliție în alte locații mai potrivite. Se află în curs de punere în aplicare măsuri de reducere a expunerii prizonierilor la boli infecțioase și de angajare de personal calificat suplimentar.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

Întârzierile persistente în adoptarea unui nou Cod penal și a unui nou Cod de procedură penală împiedică punerea în aplicare a reformelor prevăzute pentru sistemul penitenciarelor. Există în continuare cazuri de tratament necorespunzător aplicat deținuților de către personalul din cadrul organelor judiciare, printre care uzul excesiv de forță. Plângerile de acest tip sunt rareori supuse unui nou control judiciar, puține proceduri determinând aplicarea vreunei forme de sancțiune.

Structura sistemului penitenciarelor rămâne neschimbată. Capacitățile anumitor penitenciare sunt în continuare depășite, iar condițiile de detenție și de igienă sunt mediocre. Rețeaua de centre de probațiune însărcinate cu supravegherea reintegrării sociale a deținuților dispune în continuare de resurse insuficiente pentru ducerea la îndeplinire a sarcinilor.

Per ansamblu, au fost înregistrate progrese limitate în domeniul tratamentelor necorespunzătoare aplicate în timpul detenției preventive și arestului.

Protecția drepturilor copilului

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese în următoarele domenii.

Un plan de acțiune pentru introducerea noii legislații a fost pus în aplicare și a fost furnizată instruirea necesară. Punerea în aplicare a pachetului legislativ privind protecția copilului a continuat fără probleme. Numărul copiilor instituționalizați a continuat să se diminueze progresiv, în vreme ce numărul cererilor de adopție națională depășește numărul copiilor adoptabili.

Dosarele de adopție internațională aflate în curs și depuse înainte de intrarea în vigoare a noii legislații au fost examinate de către un grup de experți în domeniul protecției copilului, al căror raport a fost finalizat în martie 2006. Examinarea a fost realizată pe baza noii legislații, aflată în conformitate cu practicile Uniunii Europene. Cererile aprobate prin memorandumuri de guvern înainte de februarie 2004 au fost trimise instanțelor, care au aprobat 1003 adopții internaționale, realizate înainte de ianuarie 2005. Alte 1399 de dosare, respinse prin memorandumuri de guvern înainte de februarie 2004 au fost, de asemenea, examinate individual și declarate neeligibile din motivele expuse în raport. În ambele cazuri, decizia privind dosarul a fost notificată individual fiecărui solicitant. Numărul copiilor aflați în instituții s-a diminuat³, în vreme ce a crescut semnificativ numărul copiilor protejați în familii-substitut⁴ sau în familii de plasament⁵, precum și numărul asistenților maternali.⁶

Cu toate acestea, rămân de rezolvat câteva aspecte nesoluționate.

În continuare, asistența socială acordată mamelor aflate în dificultate în timpul sarcinii rămâne insuficientă, precum și accesul corespunzător în maternități.

Per ansamblu, România a înregistrat progrese semnificative în domeniul protecției drepturilor copilului. Situația generală s-a îmbunătățit simțitor.

³ De la aproximativ 100 000 la începutul anilor 90 la 31 107 în iunie 2005

⁴ De la 30 572 în 2000 la 49 180 în iunie 2005

⁵ De la 4 029 în 2000 la 16 563 în 2005

⁶ De la 3 228 în 2000 la 13.213 în 2005

Sistemul de îngrijire psihiatrică a persoanelor cu handicap

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese în următoarele domenii.

Strategia Națională privind protecția socială, integrarea și incluziunea persoanelor cu handicap pentru perioada 2006–2013 a fost adoptată de guvern în octombrie 2005. A fost elaborat un plan de acțiune privind punerea în practică a strategiei de reformă în domeniul sănătății mintale. Regulamentele de punere în aplicare a legislației din domeniul sănătății mintale au fost adoptate în aprilie 2006. A fost înființat un Centru Național de Sănătate Mintală, care funcționează ca o unitate strategică specializată a Ministerului Sănătății. În ianuarie 2006 a fost creat un Comitet Intersectorial de Coordonare în Sănătatea Mintală, format din reprezentanți ai autorităților naționale și ai societății civile.

În perioada septembrie 2005 - februarie 2006 au fost efectuate inspecții în 35 de instituții de protecție a persoanelor cu handicap, ca urmare a cărora s-a propus înlocuirea directorilor mai multor instituții sau îmbunătățirea eficienței acestora.

36 de instituții publice de asistență socială a persoanelor cu handicap se află în curs de restructurare în vederea înființării a 84 de noi centre comunitare de concept diferit. Se depun, de asemenea, eforturi importante pentru crearea unor servicii de sănătate mintală extraspitalicești. Au fost majorate resursele financiare alocate îngrijirii persoanelor cu handicap și sănătății mintale. Alocațiile de masă au crescut, iar sistemele de încălzire au fost reparate sau înlocuite în mai multe instituții psihiatrice. A fost introdus un nou program de formare a psihiatrilor, al căror număr a fost majorat.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat câteva aspecte nesoluționate.

În anumite instituții psihiatrice, condițiile de viață sunt în continuare precare. Pacienții împart paturile, tratamentul și activitățile sunt insuficiente, iar instalațiile sanitare sunt minime. Sunt impuse foarte puține exigențe formale privind dosarele pacienților, tratamentul și diagnosticarea, internările sau externările. Violența și tratamentele necorespunzătoare nu constituie cazuri izolate. Serviciile de care dispun persoanele cu handicap rămân insuficiente, iar calitatea instituțiilor publice de asistență socială ar putea fi mult îmbunătățită.

Pentru moment, nu există încă suficiente resurse financiare și umane pentru a garanta corecta punere în aplicare a noii strategii naționale în ceea ce privește persoanele cu handicap. Specialiștii în domeniu au nevoie de formare pentru a putea institui un veritabil program de recuperare și reabilitare a persoanelor cu handicap în cadrul fiecărei instituții/serviciu. În ceea ce privește îngrijirea psihiatrică, conceptele de reabilitare, psihoterapie sau ergoterapie sunt deseori prost înțelese.

Per ansamblu, au fost înregistrate anumite progrese în ceea ce privește persoanele cu handicap, iar reforma legislației privind handicapul a fost începută. Cât despre sănătatea mintală, trebuie accelerate măsurile de reformă în domeniu, iar punerea în aplicare a deciziilor luate ar trebui accentuată. Este necesară luarea de măsuri imediate pentru îmbunătățirea instalațiilor sanitare, reducerea ratei de instituționalizare, crearea unor servicii de sănătate mintală extraspitalicești și îmbunătățirea accesului la medicamente. Pe termen scurt, condițiile de viață și îngrijirile oferite în cadrul instituțiilor actuale trebuie aliniată la standarde acceptabile. Este necesară, printre altele, eradicarea supraaglomerării acestora.

Restituirea proprietății

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese în următoarele domenii.

Data limită de depunere a cererilor de restituire în natură sau compensatorii a expirat în ianuarie 2006. Au fost depuse 600 000 de cereri, dintre care numai 3 000 privind o compensație financiară. 300 000 de cereri, considerate nefondate au fost respinse, iar 60 000 au fost prelucrate. Comisia centrală de stabilire a compensațiilor este în prezent operațională.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat câteva aspecte deosebit de importante.

Criteriile conform cărora acordarea unei restituiri în natură este considerată imposibilă și care definesc cazurile în care nu se poate acorda decât o compensație rămân neclare. Mai mult decât atât, Fondul Proprietății nu este încă în măsură să prelucreze cererile de acordare de compensații într-o perioadă rezonabilă de timp.

Per ansamblu, au fost înregistrate progrese satisfăcătoare în privința consolidării capacităților administrative și a instituirii cadrului legislativ de reglementare a restituirii proprietății. Cu toate acestea, ritmul de prelucrare a cererilor rămâne lent.

Protecția și integrarea minorităților

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese în următoarele domenii.

În cadrul inițiativei „Deceniul Integrării Rromilor” a fost creat un Fond fiduciar pentru rromi. Relațiile dintre Agenția Națională pentru Rromi și ONG-urile care se ocupă de chestiunea rromilor s-au îmbunătățit Discriminarea instituțională și violența împotriva rromilor s-au diminuat.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte deosebit de importante.

Cadrul administrativ a fost creat, dar, în practică, s-au înregistrat puține progrese. Capacitatea de coordonare a Agenției Naționale pentru Rromi nu atinge încă un nivel satisfăcător. Eforturile de garantare a punerii în practică a strategiei de îmbunătățire a condițiilor pentru populația rromă sunt insuficiente. Se înregistrează în continuare plângeri privind raidurile organizate de poliție împotriva populației rrome. În anumite cazuri, rromii au fost expulzați și casele le-au fost demolate, fără a li se oferi un adăpost temporar. Punerea în aplicare a legislației vizând combaterea acestui fenomen nu este asigurată. Accesul populației rrome la acte de identitate, la sistemul de sănătate, la educație, pe piața muncii și la calificarea profesională rămâne o sursă de preocupare. Trebuie organizate campanii de creștere a procentului de populație rromă care dețin acte de identitate.

Proiectul de lege privind minoritățile naționale se află în discuție în Parlament. Trebuie urmărit îndeaproape.

Per ansamblu, au fost înregistrate progrese limitate în domeniul protecției și integrării minorității rrome. Sunt necesare îmbunătățiri ulterioare privind coordonarea și capacitățile administrative ale instituțiilor care reprezintă interesele populației rrome și ale condițiilor de

viață ale acesteia. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru combaterea rasismului, a discriminării minorităților, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță.

2.1. Evaluare generală

România îndeplinește criteriile politice de aderare la Uniunea Europeană.

De la raportul din octombrie 2005, au fost realizate progrese în următoarele domenii. S-au luat măsuri importante privind reforma sistemului judiciar. Ca urmare a reformei din justiție din 2005, au fost adoptate dispoziții de aplicare privind colegiile și secțiile jurisdicționale specializate. Se aplică în continuare, pe întreg teritoriul țării, procedura atribuirii în mod aleatoriu a cazurilor către judecători, ceea ce a sporit imparțialitatea sistemului judiciar. Direcția Generală de Protecție și Anticorupție, un serviciu de securitate al Ministerului Justiției parțial militarizat a fost desființată. Au crescut resursele alocate sistemului judiciar, inclusiv cele destinate Consiliului Superior al Magistraturii. Condițiile de lucru din cadrul instanțelor s-au îmbunătățit.

România a făcut progrese în lupta împotriva corupției, prin instituirea unor structuri solide și lansarea unor investigații privind un număr considerabil de cazuri de corupție la nivel înalt. Aceste anchete au dus la incriminarea a patru personalități de marcă.

În ceea ce privește reforma din administrația publică, a fost revizuit statutul funcționarului public și adoptată legislația privind descentralizarea. Au fost înregistrate anumite progrese privind combaterea traficului de persoane și a reformei sistemelor de îngrijire privind persoanele care suferă de un handicap fizic sau mintal. România a înregistrat progrese semnificative în domeniul protecției drepturilor copilului, unde situația generală s-a îmbunătățit considerabil. S-au înregistrat progrese privind restituirea proprietății.

Cu toate acestea, rămân de abordat câteva aspecte deosebit de importante. În ceea ce privește justiția, trebuie continuată revizuirea codurilor de procedură. Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să-și intensifice activitățile vizând promovarea interpretării uniforme a legii și verificarea calității hotărârilor instanțelor judecătorești. La rândul lor, instanțele și procuratura trebuie să folosească mai eficient resursele disponibile.

În ceea ce privește lupta împotriva corupției la nivel înalt, România trebuie să-și continue eforturile cu privire la consolidarea și aprofundarea progreselor deja înregistrate. Reformele întreprinse sub egida Ministerului Justiției și a Direcției Naționale Anticorupție (DNA) trebuie continuate prin eforturi susținute din partea tuturor celorlalte instituții publice, astfel ca progresele înregistrate să devină ireversibile.

În domeniul administrației publice, guvernul a continuat să recurgă într-o mare măsură la ordonanțe de urgență, ceea ce este în detrimentul Parlamentului. Revizuirea grilei salariale din sectorul public continuă să prezinte o importanță deosebită în termeni deontologici. România rămâne o țară de tranzit și într-o mai mică măsură una de origine și destinație pentru traficul de persoane. Urmărirea cazurilor de tratament necorespunzător aplicat în cadrul detenției preventive se realizează sporadic, iar unele penitenciare continuă să fie supraaglomerate și condițiile de detenție și igienă precare. Este necesară îmbunătățirea condițiilor de viață în instituțiile psihiatrice. Strategia națională pentru persoanele cu handicap, precum și alte inițiative strategice trebuie puse în aplicare. Integrarea socială a minorității rome necesită în continuare eforturi substanțiale. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru combaterea rasismului, a xenofobiei și a tuturor formelor de intoleranță.

3. CRITERIILE ECONOMICE

Introducere

În raportul său din 2005, Comisia concluziona că România îndeplinește în continuare criteriul privind existența unei economii de piață funcționale și că aplicarea fermă a programelor de reformă structurală ar trebui să-i permită să facă față presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune. România a menținut în general stabilitatea macroeconomică, chiar dacă setul de politici adoptate au fost mai puțin prudente și au constituit motive de preocupare în legătură cu viabilitatea realizărilor recente în ceea ce privește stabilitatea. De asemenea, a fost continuată implementarea programului de reformă structurală, chiar dacă nu cu aceeași fermitate în toate domeniile.

În 2005, creșterea reală a PIB a fost de 4.1%, în comparație cu 8.4% în 2004. Această încetinire a ritmului de creștere s-a datorat scăderii cu aproape 14% a producției agricole, ca urmare a inundațiilor, precum și diminuării ritmului de creștere a producției industriale, ca urmare a lipsei de competitivitate. Cererea internă s-a menținut la un nivel înalt, iar dezechilibrul balanței comerciale a rămas la rândul său semnificativ, valoarea netă a exporturilor având o contribuție negativă de 5% la creșterea PIB. În a doua jumătate a lui 2005, valoarea exporturilor și nivelul investițiilor au înregistrat o creștere. Deficitul comercial și deficitul de cont curent au continuat să crească, ajungând în 2005 la 9,9%, respectiv 8,7% din PIB. Volumul net al fluxurilor de investiții străine directe s-a menținut la cote înalte, respectiv 6,6% din PIB. În schimb, s-au înregistrat puține îmbunătățiri în ceea ce privește piața forței de muncă, iar șomajul de lungă durată și cel în rândul tinerilor a crescut.

Această secțiune evaluează, în fiecare dintre domeniile grevate de restanțe, progresele înregistrate de la Raportul din octombrie 2005 și măsura în care România e pregătită să-și asume statutul de membru.

Stabilitatea macroeconomică și setul de politici aplicate

Raportul din 2005 concluziona că ar trebui să se acorde prioritate restabilirii unei politici fiscale și unei politici salariale în sectorul public prudente. De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii.

Procesul de dezinflație a fost reluat cu un ritm mai susținut în 2006. Banca centrală și-a intensificat în 2006 operațiunile de sterilizare și a ridicat rata dobânzii de politică monetară cu 1%, ceea ce a contribuit la o mai mare restrictivitate a condițiilor monetare și a evidențiat caracterul prioritar al dezinflației. Deficitul bugetar a scăzut în 2005 la 0,8% din PIB datorită diminuării ratei dobânzilor, creșterii veniturilor din taxe indirecte și limitării cheltuielilor de capital. România a reușit să facă față efortului de reconstrucție în zonele afectate de inundații fără ca acest lucru să ducă la adâncirea deficitului. Datorită amânării proiectelor de investiții publice, politica fiscală în ansamblul ei nu a devenit prociclică în 2005. Bugetul pe 2006 reflectă accentul pus pe o politică fiscală ceva mai prudentă și o politică salarială în sectorul privat mai restrictivă. Astfel, salariul minim legal a crescut cu un procent moderat de 6,5%.

Rămân, totuși, o serie de aspecte care nu și-au găsit soluționarea.

Ca urmare a relaxării politicii monetare în ultima parte a lui 2005, ținta de inflație la sfârșit de an a fost ușor depășită la 8,6%. Banca centrală estimează că nu va reuși să respecte ținta de inflație stabilită pentru 2006, datorită creșterii prețurilor administrate, impactului inundațiilor asupra prețurilor produselor alimentare și menținerii la cote înalte a cererii interne. Nici introducerea unor cerințe mai stricte privind rezerva minimă obligatorie, nici măsurile administrative și prudente adoptate nu au putut împiedica o nouă creștere accelerată a creditelor. Ratele reale ale dobânzilor pe piața monetară au rămas negative, ca urmare a reticenței băncii centrale de a utiliza acest instrument datorită riscului atragerii unor intrări masive de capital. Așadar, politica monetară trebuie să rămână ferm angajată pentru atingerea țintelor de inflație anunțate.

Reforma fiscală inițiată în 2005 a avut un impact prociclic pronunțat asupra economiei și a condus la o scădere a veniturilor din taxe directe de 1% din PIB. Derapajul salariilor din sectorul privat, al subvențiilor și al transferurilor a avut un impact bugetar negativ de aproximativ 1% din PIB în 2005. Salariile reale nete din sectorul public au crescut cu aproximativ 20% în 2005, iar alte mărimi nu au fost luate integral în calcul pentru bugetul pe 2006. Volumul cheltuielilor, reprezentând aproximativ 1,9% din PIB în decembrie 2005, au slăbit eforturile de consolidare fiscală. Riscurile de ordin bugetar rămân semnificative ca urmare a creșterii prognozate a cheltuielilor destinate educației, investițiilor în infrastructură și reconstrucțiilor în zonele afectate de inundații. Prin urmare, aplicarea politicii fiscale și a politicii salariale în sectorul public trebuie să țină seama de ținta de deficit propusă, iar eforturile să se concentreze pe consolidarea permanentă a veniturilor. În ciuda încetinirii ritmului de creștere a productivității și a slăbirii într-o oarecare măsură a competitivității în 2005, acordul colectiv național a stabilit o mărire minimă a salariilor în 2006 de 12,1% pentru sectorul privat, ceea ce subliniază necesitatea consensului tripartit în privința politicii salariale.

Pe ansamblu, măsurile adoptate, care în ultima parte a lui 2005 se arătasera destul de laxe, au devenit mai restrictive în 2005, iar autoritățile au indicat că sunt conștiente de necesitatea unei politici prudente pentru a combate dezechilibrele macroeconomice.

Reforma cheltuielilor și respectarea obligațiilor fiscale

Raportul din 2005 concluzionează că una dintre zonele de acțiune prioritară ar trebui să fie dezvoltarea unei strategii clare pe termen mediu privind cheltuielile, în vederea susținerii potențialului de creștere a economiei și pregătirii pentru aderarea la UE. De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii.

Bugetul pe 2006 pune accentul pe creșterea convergenței economice reale și îmbunătățirea capacității de absorbție a fondurilor europene, prin restructurarea cheltuielilor. Au continuat pregătirile pentru reformarea sistemului de pensii și s-au înregistrat progrese în reformarea sistemului de sănătate. Veniturile fiscale s-au încadrat în previziunile bugetare pentru 2005. Valoarea agregată a TVA, a taxelor vamale și a contribuțiilor la fondul asigurărilor sociale au beneficiat de pe urma creșterii semnificative a consumului, importurilor și salariilor. Numărul restanțierilor la plata impozitelor a continuat să scadă în 2005, iar în a doua jumătate a anului s-au înregistrat mai puține noi astfel de cazuri. Armonizarea procedurilor privind executarea silită, tratamentul centralizat al marilor contribuabili și renunțarea în principiu la practica reeșalonării datoriilor au dat rezultate.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

Calitatea finanțelor publice a avut de suferit ca urmare a faptului că în 2005 nivelul cheltuielilor pentru investițiile publice a fost inferior cu 1,7% din PIB față de previziunile bugetare, pentru a compensa în parte măririle salariale din sectorul public, creșterea nivelului subvențiilor și eforturile financiare pentru redresarea zonelor afectate de inundații. România nu a stabilit încă un cadru clar de cheltuieli pe termen mediu care să permită redistribuirea cheltuielilor publice către capitalul uman, infrastructură și capacitatea administrativă. Un astfel de cadru este necesar pentru a asigura suplețea bugetară pentru cheltuielile legate de aderare. Valoarea totală a restanțelor la plata impozitelor rămâne în continuare importantă, aproximativ 8% din PIB, viabilitatea finanțelor publice depinzând de noi măsuri de îmbunătățire a colectării impozitelor și de respectare a obligațiilor fiscale. Reforma pensiilor urmează să fie adoptată integral de Parlament.

Pe ansamblu, nu au fost făcute progrese deosebite în privința reformării cheltuielilor. Cu toate acestea, guvernul are în vedere o restructurare a cheltuielilor pentru a putea mări potențialul de creștere. S-au înregistrat de asemenea progrese suplimentare în ceea ce privește promovarea respectării obligațiilor fiscale.

Privatizarea și restructurarea industrială

Raportul din 2005 concluziona că este nevoie să se continue programul de privatizare și să fie desființate întreprinderile neviabile. De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii.

Un progres important a fost făcut prin semnarea contractului de privatizare pentru cea mai mare bancă comercială (BCR), după un proces echitabil și transparent. Privatizarea în sectorul energiei a continuat într-un ritm lent. Au fost privatizate două întreprinderi distribuitoare de energie. Din octombrie 2005, 18 companii aflate în proprietatea statului, cuprinse în portofoliul AVAB, au fost fie privatizate, fie au intrat în lichidare. Au fost atinse obiectivele propuse pentru reducerea forței de muncă în companiile de stat și pentru vânzarea unor companii mai mici. Autoritățile fiscale au continuat să monitorizeze și să asigure plata impozitelor corespunzătoare de către întreprinderi și noi reeșalonări ale datoriilor au fost în parte evitate.

În sectorul energetic, a continuat în general ajustarea prețurilor spre valoarea superioară. Concurența pe piața energiei a început să dea rezultate, iar tranzacțiile în domeniul energetic au devenit și mai transparente prin dezvoltarea unei piețe energetice. Au continuat eforturile pentru a asigura o plată mai eficientă a facturilor de energie. În sectorul minier, a continuat procesul de adaptare a forței de muncă și au fost închise noi mine. În sectorul transportului feroviar, restructurarea și creșterea controlată a salariilor a dus la o mai bună performanță economică a întreprinderilor responsabile de transportul mărfurilor și de infrastructură. Restructurarea companiei aeriene naționale a determinat profituri nete în 2005.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

Privatizarea prevăzută a ultimei mari bănci cu capital majoritar de stat până la sfârșitul anului 2005 nu a avut loc. Obiectivele de privatizare pe care și le-a fixat România în ceea ce privește distribuția și producerea energiei electrice, precum și extragerea gazului nu au fost încă atinse. S-au înregistrat progrese minore în privința privatizării companiilor din sectorul de apărare. Numărul total al companiilor la care statul deține acțiuni a crescut de la 1180 la jumătatea lui 2005 la 1233 la începutul lui 2006. Acest lucru se datorează întoarcerii în proprietatea statului a unor companii, ca urmare a disputelor pe marginea contractelor de privatizare. Obiectivul de cesionare a cinci companii mari înainte de sfârșitul lunii martie 2006 nu a fost atins. Participațiile minoritare deținute de AVAS au fost reduse nesemnificativ. Mai mult de jumătate din companiile rămase în portofoliul AVAS nu sunt considerate pregătite pentru privatizare. În acest context, procedurile de lichidare și faliment rămân singurele instrumente de acțiune. România a hotărât să mute data prevăzută pentru finalizarea procesului de privatizare de la sfârșitul lui 2006 la sfârșitul lui 2007. Activitățile de privatizare și lichidare trebuie accelerate pentru a putea respecta acest nou termen.

În vederea creșterii competitivității pe piața internă, se impune micșorarea diferenței dintre prețurile pentru gaz practicate de producătorii internaționali și cei naționali. Restructurarea sectorului energiei termice s-a desfășurat lent, sectorul suferind în continuare de pe urma costurilor ridicate ale spațiilor de producție, a rețelelor de distribuție defectuoase și a datoriilor endemice. Pentru a putea respecta angajamentul asumat privind alinierea deplină dintre prețurile de consum și cele de producție pentru încălzire, prevăzută pentru 2007, trebuie accelerat procesul de restructurare a sectorului. În sectorul minier, adaptările structurale trebuie să răspundă problemei nerentabilității și acumulării arieratelor. În sectorul transportului feroviar, trebuie luate măsuri pentru îmbunătățirea situației financiare precare a companiei de transport de persoane. În ceea ce privește sectorul minier și feroviar, trebuie abandonată practica ștergerii repetate a datoriilor la bugetul de stat.

Pe ansamblu, procesul de privatizare s-a derulat într-un ritm lent, iar realizările au fost sub nivelul obiectivelor fixate de guvern. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește restructurarea sectoarelor energetic, minier și al transporturilor. Este însă nevoie ca aceste

reforme să fie continuate pentru a pune capăt pierderilor constante înregistrate și a descuraja dependența unei părți importante a acestor sectoare de subvenții directe și indirecte.

Mediul de afaceri

Raportul din 2005 concluziona că este necesară întărirea disciplinei financiare și efectuarea de progrese semnificative în ceea ce privește funcționarea puterii judecătorești. De la raportul din octombrie 2005, s-au înregistrat progrese în următoarele domenii.

Eforturile de limitare a acumulării de noi arierate fiscale și în domeniul asigurărilor sociale au continuat, iar disciplina financiară a fost întărită prin renunțarea la practica reeșalonării și anulării noilor datorii. Aceasta contribuie la crearea unui mediu concurențial echitabil pentru întreprinderi. S-au înregistrat progrese semnificative privind funcționarea puterii judecătorești (*a se vedea de asemenea Capitolul 24 – Justiție și Afaceri Interne*). Progrese notabile au fost realizate în recurgerea la procedurile de faliment și lichidare pentru a încuraja ieșirea de pe piață. În 2005, ponderea cazurilor de faliment soluționate prin lichidare a crescut și mai mult. Proporția generală de cazuri rezolvate a crescut moderat. Numărul de lichidări finalizate a crescut semnificativ, iar proporția cazurilor rezolvate într-un interval cuprins între șase luni și doi ani de la inițierea procedurii a crescut ușor. În aprilie 2006, codul falimentelor a fost adnotat, fiind incluse obiectivul simplificării procedurilor și al îmbunătățirii protecției creditorilor.

Cu toate acestea, rămân de rezolvat anumite aspecte nesoluționate.

Trebuie întărită suplimentar disciplina financiară. Se acumulează încă arierate în grupul companiilor mari aflate în proprietatea statului care au făcut obiectul monitorizării. Cadrul de reglementare a falimentelor este încă insuficient dezvoltat, iar protecția creditorilor rămâne destul de scăzută, datorită în special duratei relativ lungi și ratei scăzute de creanțe recuperate a cazurilor de faliment. Acest lucru evidențiază importanța aplicării cu succes a recentei modificări a cadrului de reglementare a falimentelor.

Pe ansamblu, au fost făcute progrese suplimentare pentru întărirea disciplinei financiare, precum și în privința procedurilor de faliment, chiar dacă acumularea de noi arierate a continuat, iar deficiențele cadrului de reglementare a falimentelor se mențin. Pe piețele forței de muncă au avut loc îmbunătățiri minore, rata șomajului rămânând relativ stabilă (7,7% în 2005), în timp ce șomajul în rândul tinerilor (23,8% în 2005) și șomajul de durată (4,4% în 2005) au continuat să crească.

3.1. Evaluare generală

România este o economie de piață funcțională. Implementarea fermă a programului de reforme structurale ar trebui să-i permită să îndeplinească integral criteriile economice în perioada următoare. România și-a menținut în linii mari stabilitatea macroeconomică și a avansat în implementarea reformelor structurale.

Au continuat să se înregistreze progrese de la Raportul din 2005. Au fost adoptate politici fiscale, monetare și salariale mai adecvate. Au fost întărite respectarea obligațiilor fiscale și disciplina financiară corporatistă, iar cadrul de reglementare a falimentelor a fost îmbunătățit. A continuat procesul de restructurare în sectorul energetic, minier și al transporturilor.

Cu toate acestea, reforma cheltuielilor publice trebuie continuată, iar veniturile fiscale consolidate. Adâncirea reformelor structurale impune în special restructurarea continuă a sectoarelor energetic, minier și al transporturilor și înregistrarea de progrese în aplicarea programului de privatizare. Se acumulează încă noi arierate, iar cadrul de reglementare a falimentelor este insuficient dezvoltat.

4. ANGAJAMENTE ȘI CERINȚE ASUMATE PRIN NEGOCIERILE DE ADERARE

Introducere

În rapoartele din octombrie 2005 Comisia a concluzionat că România a îndeplinit deja o parte considerabilă din *acquis*-ul comunitar.

România încheiase majoritatea capitolelor din *acquis* sau era în curs de pregătire pentru a încheia ultimele aspecte nerezolvate până la aderare. Referitor la capitolele transport, energie, statistică, uniune economică și monetară, întreprinderi mici și mijlocii, știință și cercetare, educație și formare, telecomunicații, protecția consumatorului, relații externe, politică externă și de securitate comună și prevederi bugetare ale UE, România îndeplinea deja condițiile generale. În ceea ce privește aceste capitole, România era considerată ca fiind suficient de pregătită pentru o integrare fără probleme în Uniunea Europeană. Această concluzie rămâne valabilă. În plus, România a continuat să progreseze, de exemplu în domeniul relațiilor externe și al dezvoltării. Prin urmare, aceste capitole nu vor fi examinate mai jos, cu excepția capitolului privind educația și formarea, în cadrul căruia pregătirile trebuiau intensificate. Capitolele rămase conțineau unele aspecte care necesitau eforturi suplimentare din partea României și, într-un număr limitat de cazuri, acțiuni imediate și decisive pentru ca România să fie pregătită până la aderare. Aceste aspecte sunt reexamineate mai jos.

Prin urmare, această secțiune oferă o prezentare generală a tuturor aspectelor care trebuie rezolvate pentru ca România să fie pregătită pentru punerea în aplicare a *acquis*-ului înaintea aderării.

4.1. Capitole din *acquis*

4.1.1. Capitolul 1: Libera circulație a mărfurilor

În ceea ce privește **normele orizontale și procedurale**, Asociația de Standardizare din România (ASRO) a devenit membru cu puteri depline al Comitetului European pentru Standardizare – CEN și al Comitetului European pentru Standardizare Electrotehnică – CENELEC. În octombrie 2005, Asociația de Acreditare din România (RENAR) și-a recâștigat statutul de semnatar al Acordului Multilateral de Cooperare Europeană pentru Acreditare (Multilateral Agreement on European Cooperation for Accreditation) în domeniul laboratoarelor de încercări.

RENAR nu și-a redobândit statutul în domeniul sistemelor de management al calității și în domeniul organismelor de certificare a produselor. Capacitatea administrativă a RENAR necesită încă o îmbunătățire substanțială pentru a asigura o acreditare conform standardelor Uniunii Europene. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În ceea ce privește legislația **vechii abordări**, s-au înregistrat progrese în implementarea *acquis*-ului în domeniul buneii practici de laborator. În prezent se desfășoară pregătiri pentru revizuirea autorizațiilor de comercializare a produselor farmaceutice pentru uz uman înainte de sfârșitul anului 2006.

Există încă preocupări în ceea ce privește legislația referitoare la siguranța alimentelor și la cultivarea organismelor modificate genetic (OMG). Legislația referitoare la produsele alimentare nu este aliniată în întregime cu *acquis*-ul în domenii importante precum aditivii, aromele, materialele care intră în contact cu alimentele, suplimentele alimentare și produsele alimentare destinate unor utilizări nutriționale speciale, controalele oficiale, radiațiile ionizante, apele minerale și OMG-uri.

Nu există controale oficiale privind OMG-urile pentru produsele alimentare obținute din culturi de OMG importate. Condițiile de etichetare și trasabilitate nu sunt îndeplinite în întregime, procedurile de prelevare a probelor și metodele de analiză trebuie să fie îmbunătățite iar laboratoarele trebuie să fie acreditate. În ceea ce privește practicile standard de laborator, trebuie creată o autoritate de monitorizare. Legislația în domeniul produselor cosmetice și al fertilizatorilor trebuie aliniată în întregime. Este necesară adoptarea și implementarea unui plan de acțiune cu norme specifice pentru ca, după aderare, agricultorii

să nu mai folosească semințe modificate genetic neautorizate. Trebuie accelerate în mod semnificativ pregătirile pentru ca toate produsele alimentare prelucrate care conțin OMG-uri să poată fi trasabile, etichetate și controlate după aderare.

În contextul reformei generale a sistemului de **achiziții publice**, în aprilie 2006 a fost adoptată în conformitate cu normele UE o lege a achizițiilor publice clară și cuprinzătoare care va intra în vigoare în iunie 2006. Legislația secundară este în curs de pregătire. Evoluții pozitive pot fi observate în domeniul achizițiilor publice electronice. Noua Autoritate Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice funcționează bine și dispune de personal competent. Sistemul despăgubirilor s-a îmbunătățit, dar rămâne de văzut cum va funcționa în practică Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor.

Există încă legislație secundară care nu a fost pusă în aplicare. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru ca cetățenii să fie conștienți de noul cadru legal. Încă nu există experiență în ceea ce privește sistemul de control *ex-ante* al achizițiilor publice. În general, pregătirile în acest domeniu se desfășoară bine.

Concluzie

În domeniul achizițiilor publice s-a înregistrat un progres semnificativ și în prezent România îndeplinește în general condițiile și angajamentele asumate prin negocierile de aderare în acest domeniu. Pregătirile continuă și dacă se menține același ritm, aspectele rămase ar trebui rezolvate înaintea aderării.

S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește **normele orizontale și procedurale** și legislația **vechii abordări**. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi susținute și acțiuni rapide în aceste domenii pentru a elimina deficiențele persistente înainte de aderare. În special, capacitatea administrativă trebuie să fie îmbunătățită, mai ales în domeniul acreditării. Sunt necesare acțiuni urgente pentru a completa transpunerea legislației privind produsele alimentare și pentru a moderniza capacitatea administrativă de control al cultivării, producției și comercializării de OMG-uri care suscită încă preocupări. În special, este necesară punerea în aplicare a unui plan de acțiune cu măsuri specifice de rectificare pentru ca România să fie pregătită în acest domeniu înaintea aderării.

4.1.2. Capitolul 2: Libera circulație a persoanelor

În ceea ce privește **drepturile cetățenilor**, nu s-a înregistrat nici o evoluție specială.

Trebuie finalizată transpunerea noului *acquis* referitor la dreptul cetățenilor Uniunii și al membrilor familiilor acestora de a circula și de a se stabili liber pe teritoriul statelor membre. Privitor la drepturile electorale, *acquis*-ul nu este încă transpus. Legislația trebuie să fie amendată pentru ca resortisanții Uniunii Europene care nu sunt cetățeni români să beneficieze de același tratament ca și resortisanții români în ceea ce privește accesul la educație și taxele implicate de educație. În acest domeniu pregătirile trebuie accelerate.

Concluzie

În domeniul **drepturilor cetățenilor** sunt necesare eforturi susținute și acțiuni rapide pentru a finaliza alinierea legislației privind drepturile electorale și accesul la educație.

4.1.3. Capitolul 3: Libertatea de a presta servicii

La nivel național și local au fost amendate mai multe legi și decizii pentru a elimina restricțiile privind **libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii**. Restricțiile juridice și administrative sunt eliminate.

Se așteaptă noi adaptări ale procedurilor de acordare de licențe și autorizații aplicabile tuturor persoanelor fizice și juridice implicate în activități comerciale temporare, indiferent de sector.

Trebuie evitate legile și procedurile administrative cu restricții nejustificate, ca de exemplu, legile referitoare la înființarea farmaciilor. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În **sectorul bancar**, situația este îngrijorătoare deoarece noua și urgenta directivă privind condițiile de capital nu a fost transpusă încă. Înaintea de implementarea acesteia trebuie acordată o perioadă de timp suficientă pentru a permite atât băncilor cât și societăților de investiții să facă adaptările necesare. Este necesară asigurarea unei concordanțe între activitatea de transpunere efectuată de Banca Națională și, respectiv, de Comisia Națională a Valorilor Imobiliare pentru a exista o supraveghere coerentă a băncilor și a societăților de investiții. În prezent pregătirile trebuie accelerate.

În ceea ce privește **sectorul asigurărilor**, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) a adoptat mai multe acte juridice în scopul unei supravegheri mai bine aplicate și mai eficiente a asiguratorilor. A fost adoptat un nou plan de acțiune cu norme specifice pentru combaterea șofatului fără asigurare. Centrul de Informare a fost dotat cu echipament IT eficient. În prezent bazele de date sunt aduse la zi și corectate în mod constant, astfel încât șofatul fără asigurare să poată fi controlat. Au fost lansate campanii de conștientizare și a crescut numărul controalelor efectuate de poliție.

Totuși, acest plan de acțiune privind asigurarea autovehiculelor rămâne să fie pus în aplicare. Majoritatea instituțiilor necesare nu sunt încă operaționale. Organismul de despăgubire nu are încă sediu sau resurse financiare. Centrul de Informare nu dispune de personal suficient pentru a răspunde la toate întrebările. Capacitatea financiară de Fondului de garanție trebuie consolidată. Trebuie asigurată independența financiară a Biroul Asiguratorilor de Autovehicule din România. Există un nivel scăzut al punerii în aplicare a legilor privind asigurările de autovehicule. Există de asemenea riscul ca România să nu fie capabilă să semneze la timp acordul multilateral care permite Comisiei să ia decizia privind eliminarea controalelor la frontieră pentru certificatele de asigurare până în decembrie 2006. Structurile administrative nu sunt deplin operaționale și trebuie consolidate. Pregătirile trebuie accelerate considerabil în domeniul asigurărilor.

Aplicarea legislației privind **protecția datelor cu caracter personal** s-a îmbunătățit, iar structurile administrative au fost consolidate în mod semnificativ. (*vezi Capitolul 24 – Justiție și afaceri interne*).

Concluzie

În domeniul **protecției datelor cu caracter personal** s-a înregistrat un progres considerabil. În prezent, România îndeplinește în general condițiile și angajamentele asumate prin negocierile de aderare în acest domeniu.

În **sectorul bancar** situația este îngrijorătoare deoarece sunt necesare eforturi susținute pentru a transpune noile condiții privind capitalul și pentru a asigura aplicarea uniformă a acestor condiții și supravegherea coerentă a băncilor și societăților de investiții.

S-au înregistrat progrese în domeniul **dreptului de stabilire și libertății de a presta servicii non-financiare** și în **sectorul asigurărilor**. Totuși, sunt necesare eforturi suplimentare și acțiuni rapide în aceste domenii pentru a elimina la timp deficiențele, înaintea aderării. În special, trebuie accelerate eforturile pentru a elimina restricțiile referitoare la libertatea de stabilire și la libertatea de a presta servicii. Este nevoie de eforturi suplimentare și în ceea ce privește aplicarea legislației din domeniul asigurărilor pentru autovehicule. Pentru a finaliza pregătirile pentru aderare, există nevoia urgentă de a înființa instituțiile necesare sau de a le face operaționale.

4.1.4. Capitolul 4: Libera circulație a capitalurilor

În ceea ce privește combaterea **spălării banilor**, entitățile raportoare sunt mai conștiente de obligația de a raporta și s-au înregistrat progrese cu privire la raportarea tranzacțiilor care

trezesc suspiciuni. Se aplică un control mai activ al entităților cu obligații de raportare precum cazinourile și casele de schimb valutar.

În unele cazuri precum entitățile raportoare fără un organism de reglementare, nu este încă adoptată legislația care pune în aplicare legea amendată privind spălarea banilor. Nu au fost aliniate recomandările revizuite ale Financial Action Task Force (FATF) privind spălarea banilor și finanțările teroriste. Rapoartele entităților private sunt insuficiente, în special în sectoarele diferite de sectorul bancar și al valorilor imobiliare, precum agențiile imobiliare și cazinourile, care sunt deosebit de vulnerabile față de spălarea banilor. Neînțelegerile continuă între entități raportoare precum notarii. Supravegherea entităților raportoare de către Unitatea de Informații Financiare (UIF) s-a limitat doar la câteva sectoare. În plus, UIF s-a confruntat cu probleme administrative și de gestiune care i-au afectat buna funcționare. UIF are nevoie de resurse și expertiză suplimentare, în special de analiști financiari. Cooperarea eficientă între entitățile din același circuit și cooperarea cu alte state trebuie consolidată în continuare. Eficiența luptei împotriva spălării banilor este diminuată de probleme privind aplicarea legislației (vezi Capitolul 24 – Justiție și afaceri interne).

Concluzie

Au fost înregistrate progrese în ceea ce privește combaterea **spălării banilor**. Totuși, rezultatele sunt limitate în domeniul implementării și aplicării eficiente, în special privind conștientizarea, raportarea tranzacțiilor care trezesc suspiciuni și activitățile de supraveghere. În prezent, în acest domeniu sunt necesare eforturi sporite și acțiuni rapide pentru a elimina la timp deficiențele, înaintea aderării.

4.1.5. Capitolul 5: Dreptul societăților comerciale

În prezent se implementează strategia națională privind **protecția drepturilor de proprietate intelectuală și industrială** (DPI) și planul de acțiune corespunzător adoptat în septembrie 2005 care vizează îmbunătățirea structurilor administrative. Noua legislație permite anchetarea *ex-officio* și urmărirea penală a infracțiunilor DPI de către un serviciu specializat din cadrul Biroului Procurorului General. Rolul Biroului Procurorului General în calitate de coordonator a fost consolidat. S-a îmbunătățit schimbul de informații, coordonarea și cooperarea între instituții și autoritățile care aplică legea. Au fost adoptate norme adecvate pentru conștientizare și pentru formarea continuă a personalului. S-au depus eforturi susținute pentru a ameliora comunicarea între instituții.

Cu toate acestea, alinierea legislației în domeniul brevetelor biotehnologice nu este finalizată. De asemenea, trebuie efectuate pregătiri pentru prelucrarea, ulterior aderării, a cererilor de Certificate de Protecție Suplimentară. Normele de conștientizare a publicului trebuie difuzate în continuare. Trebuie intensificată comunicarea între instituții și organizațiile titulare de drepturi. Infracțiunile legate de DPI rămân o amenințare continuă, constituind o adevărată provocare. Nu există rezultate concrete și tangibile. Este nevoie de o clarificare suplimentară cu privire la societățile de gestiune colectivă. Trebuie accelerate pregătirile generale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială, inclusiv aplicarea acestora.

Concluzie

În domeniul **protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială** s-au înregistrat progrese semnificative. Totuși, în acest domeniu sunt necesare eforturi sporite și acțiuni rapide pentru a elimina la timp deficiențele, înaintea aderării.

4.1.6. Capitolul 6: Politica în domeniul concurenței

În ceea ce privește datele referitoare la aplicarea **ajutorului de stat**, Consiliului Concurenței a îmbunătățit în mod considerabil calitatea evaluării și a analizei normelor privind ajutorul de stat. S-au înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește atât restricțiile autorităților care acordă ajutorul de stat, cât și controlul exercitat de Consiliul Concurenței care a deschis o anchetă *ex-officio* și a continuat eforturile pentru a asigura o mai bună respectare a obligației de notificare *ex-ante*. Aceasta s-a aplicat mai multor cazuri de ajutor de stat pentru salvare și restructurare și normelor de acordare a ajutoarelor legate în special de privatizarea întreprinderilor.

Mecanismul de consultare prealabilă (în cadrul căruia Comisia acordă consiliere tehnică neoficială cu privire la proiectele de decizii înainte de adoptarea acestora) a avut succes. Un grup de lucru interministerial pentru probleme privind ajutorul de stat și o celulă operativă interministerială sprijină activitatea Consiliului Concurenței asigurând notificarea tuturor planurilor de ajutor de stat de la toate ministerele. Consiliul Concurenței a inițiat punerea în aplicare a deciziilor sale de a recupera ajutorul ilegal.

În ceea ce privește ajutorul de stat acordat industriei siderurgice, autoritățile române continuă să coopereze îndeaproape cu Comisia la punerea în aplicare a programului național de restructurare a industriei siderurgice. Începând cu luna octombrie 2005, Autoritatea Română pentru Concurență nu a autorizat nici un ajutor acordat oțelărilor incluse în programul național de restructurare. Cu toate acestea, punerea în aplicare a condițiilor și obligațiilor de restructurare trebuie accelerate; la fel și recuperarea ajutorului ilegal acordat societăților care nu fac parte din programul de restructurare (*vezi Capitolul 15 – Politica industrială*).

Notificarea *ex-ante* a tuturor normelor privind ajutorul de stat referitoare la cazuri de restructurare, întârzieri de plată sau norme referitoare la privatizare nu sunt îndeplinite la standardele solicitate. Sunt necesare norme pentru a introduce disciplină în rândul autorităților care acordă ajutorul de stat. Trebuie îmbunătățită cooperarea dintre autoritățile care acordă ajutoare de stat precum Ministerul Finanțelor Publice sau autoritatea de privatizare AVAS și Consiliul Concurenței. În plus, în unele cazuri s-a permis apariția și dezvoltarea unor probleme grave care au pus societățile în imposibilitatea de a-și menține producția și a-și păstra forța de muncă fără noi ajutoare de stat.

Concluzie

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește aplicarea ajutorului de stat. Totuși, în acest domeniu sunt necesare eforturi sporite și acțiuni rapide pentru a elimina la timp deficiențele, înaintea aderării. Eforturile trebuie continuate în special pentru a finaliza la timp evaluarea măsurilor de ajutor existente. Autoritățile care acordă ajutorul de stat trebuie să asigure controlul strict *ex-ante* al regimului de ajutor al Consiliului Concurenței.

“Mecanismul interimar” pentru ajutorul de stat prevede ca normele privind ajutorul de stat ale unei țări aderente, care vor continua să se aplice și după aderare, să fie considerate ajutoare existente în conformitate cu articolul 88 alineatul (1). Cu privire la acest mecanism, Anexa V a Actului de Aderare menționează că “referitor la România, alineatul (1) litera (c) se aplică doar normelor privind ajutorul de stat evaluate de autoritatea de monitorizare a Statului român după această dată, aprobate de Comisie pe baza monitorizării continue a angajamentelor pe care România și le-a asumat prin negocierile de aderare, că ajutorul de stat acordat de România în perioada dinaintea aderării a atins un nivel satisfăcător.” Activitatea de monitorizare a Comisiei și eforturile asumate de autoritățile române indică faptul că acest nivel a fost atins în prezent și, prin urmare, Comisia va aplica alineatul (1) litera (c) din Anexa V la Actul de Aderare începând cu luna mai 2006.

4.1.7. Capitolul 7: Agricultura

Aspecte orizontale

Cadrul instituțional general pentru cele două **agenții de plată** este acum instaurat și capacitatea administrativă generală a fost întărită: 3 600 de persoane au fost angajate la sfârșitul lunii martie, personalul care lucrează în domeniul gestiunii de fonduri comunitare pentru dezvoltare rurală primește salarii ridicate și au fost achiziționate birouri care urmează începând de acum să fie dotate cu echipament informatic. Rolul și mandatul agențiilor au fost în mare măsură definite.

Deficiențe importante continuă să existe: există o lipsă de amplasamente corespunzătoare pentru birouri, de echipament, de proceduri și de sisteme informatice. Mai mult de atât, România are în vedere să angajeze 1 400 de persoane. Personalul trebuie să fie format în mod adecvat înainte de aderare pentru a putea fi capabil să își desfășoare activitățile în mod corespunzător. Capacitatea administrativă generală și infrastructura agențiilor de plată rămân motive serioase de îngrijorare și este necesar ca acestea să fie urgent consolidate .

Planul original de bază pentru înființarea **Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS)** a fost adus la zi pentru a reflecta întârzierile înregistrate în aplicarea acestuia. Bugetul a fost alocat și angajarea de personal progresează. Elaborarea registrului fermelor și bazei de date corespunzătoare este în curs de desfășurare și detalii privind aproximativ 75% din totalitatea fermierilor înregistrați au fost consemnate în baza de date.

Sistemul de identificare a parcelelor agricole (LPIS) nu este încă încheiat. Cu toate că toate fotografiile aeriene sunt disponibile, imaginile produse de fotografiile aeriene sunt revelatoare pentru 36% din suprafața țării și digitalizarea a fost efectuată doar pentru 40% din imaginile produse de fotografiile aeriene. Munca este doar la început în ceea ce privește stabilirea legăturii între fermieri și blocurile LPIS.

Este necesar ca fermierii să fie dotați cu material grafic care să indice limitele parcelelor agricole de referință, numărul lor unic de identificare și aria lor. Aceasta constituie o muncă considerabilă, în special având în vedere numărul mare de beneficiari preconizați. Multe proceduri și manuale trebuie încă să fie elaborate, inclusiv aplicarea unor condiții bune de agricultură și mediu și definirea zonelor mai puțin favorizate. Este necesar ca procedura de achiziționare de material informatic și dezvoltare a programului informatic pentru IACS să fie accelerată. Avansarea actuală nu ar face posibil ca sistemul IACS/LPIS să fie complet operațional la data aderării.

Legislația privind **mecanismele de comerț** a fost în continuare aliniată. A fost introdusă o versiune simplificată pentru licențele de export și import, precum și sistemul de garanții pentru importuri și exporturi pentru anumite produse agricole. A fost înființat un organism și angajarea de personal este în curs de desfășurare. În martie 2006 agenția de plată a preluat responsabilitatea pentru eliberarea de certificate de import și export. Un protocol de cooperare a fost semnat cu Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.

Cu toate acestea, cooperarea între factorii importanți din mecanismele de comerț rămâne redusă. Aceasta este de asemenea valabil pentru organismele însărcinate cu certificatele de export și import, precum restituirile la plată, serviciile de vamă, organismul însărcinat cu controalele administrative ulterioare și Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor. Agenția de plată nu a preluat încă responsabilitatea pentru

mecanismele de comerț. Este necesar ca pregătirile în materie de mecanisme de comerț să fie accelerate.

Nici o evoluție semnificativă nu poate fi menționată în materie de **politică a calității**. Este necesar ca pregătirile în acest domeniu să fie accelerate.

Organizațiile comune de piață (OCM)

În ceea ce privește organizațiile comune de piață (OCM), un anumit progres a avut loc în marea parte a sectoarelor, cu toate că încă rămâne să fie stabilită structura efectivă și administrativă pentru punerea în aplicare a acestor organizații de piață. Mai mult de atât, este necesar angajarea de personal suplimentar, precum și formare corespunzătoare și o definiție clară a procedurilor pentru diferite instituții care se ocupă cu sectoarele de piață.

Un departament pentru intervenția pe piață privind **culturile arabile** a fost înființat în cadrul agenției de plată dar nu dispune de personal suficient. A fost creat un sistem de raportare a prețurilor și este în curs de a fi introdus.

Nici o evoluție semnificativă nu poate fi menționată în domeniul **zahărului**. Personalul care se ocupă cu acest lucru rămâne în continuare insuficient.

În domeniul **fructelor și legumelor**, a fost înregistrat progres în ceea ce privește aplicarea controlului de calitate a fructelor și legumelor proaspete și a standardelor de comercializare.

Înregistrarea comercianților a fost îmbunătățită, baza de date respectivă este adusă la zi lunar și au început să fie înregistrate prețurile producătorilor. Autoritatea de supraveghere are personal insuficient, echipamentele pentru inspecție trebuie îmbunătățit și analiza de risc pentru sistemele de inspecție este la început.

A fost adoptată un nou pachet legislativ pentru a introduce mecanisme de intervenție pe piață pentru **vin** și subproduse de vin. Este necesar ca registrul plantațiilor viticole să devină compatibil cu IACS.

Cadrul legislativ pentru sectorul **laptelui** a fost adoptat în linii mari și structura instituțională pentru gestionarea sistemului de cote a fost stabilită prin crearea departamentului de administrare al cotelor de lapte și a șapte birouri regionale și Consiliului Național al Laptelui în calitate de organ consultativ.

Cu toate acestea, aceste structuri pentru sectorul laptelui nu sunt încă operaționale. Este nevoie de mai multe eforturi în ceea ce privește personalul, echipamentul și o clară alocare a sarcinilor între aceste entități și agenția de plată pentru a avea siguranța că sistemul este operațional până la data aderării. Autorizarea fabricilor de produse lactate și a centrelor de colectare trebuie încă să fie puse în practică. Nu se poate menționa nici o evoluție în ceea ce privește regulile pentru alocarea cotelor individuale de lapte, în special cotele directe de vânzare, precum și în ceea ce privește stabilirea unui plan pentru un laborator național de referință.

În ceea ce privește sectoarele **cărnii de vită și mânzat, de oaie și de porc**, legislația a fost în continuare aliniată cu acquis-ul. Capacitatea administrativă pentru introducerea sistemelor de clasificare al carcaselor și de notificare a prețurilor au fost dezvoltate, dar nu este încă

operațional. Inspectorii și clasificatorii trebuie să fie formați și certificați. Este necesar ca pregătirile în acest domeniu să fie intensificate. Au fost alocate fonduri în vederea proiectării unui sistem de notificare al pieței.

Standarde de comercializare privind clasificarea în funcție de categoria de greutate și etichetarea **ouălor și a cărnii de pasăre** sunt instaurate și în curs de punere în aplicare. Capacitatea administrativă a departamentului corespunzător al agenției de plată este redusă.

În general, este necesar ca pregătirile în domeniul organizațiilor de piață comună să fie accelerate în mod considerabil, în special în ceea ce privește capacitatea administrativă.

Aspecte legate de domeniul veterinar

În ceea ce privește **EST (encefalopatie spongiformă transmisibilă) și subprodusele de origine animală**, se pot menționa doar evoluții limitate.

Punerea în aplicare a interdicțiilor privind hrana animalelor în societăți care dispun de mijloace proprii de procesare nu este garantată (stocuri de carne de vită și mânzat și carne cu os nu au fost încă distruse). Nu sunt încă instalate dispozitive corespunzătoare de ecarisaj și de tratament a materialului cu risc ridicat. Conform strategiei de restructurare și dezvoltare a unui sistem național de subproduse de origine animală din 2005, opt cereri de ofertă au fost lansate pentru a acoperi întregul teritoriu al României. Societățile selecționate vor avea o licență și obligația de a instaura un regim de colectare a materialelor cu risc ridicat, precum și de a construi și echipa instalații pentru a deveni operaționale până la sfârșitul anului 2006. Operabilitatea acestora rămâne un motiv serios de îngrijorare. Rămân stocuri de carne și carne cu os pentru a fi distruse și incinerate.

În ceea ce privește stabilirea unui sistem **de control veterinar în piața internă**, s-a avansat în materie de identificare și înregistrare a animalelor și a circulației acestora, iar baza de date este în curs de a fi completată. În ceea ce privește controalele veterinare la importurile din țări terțe și regulile la import, licitațiile au fost încheiate pentru toate cele opt posturi de inspecție la frontieră (PIF) și lucrările de construcție au început.

Relațiile dintre operator și Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSV) nu sunt îndeajuns de eficiente pentru a garanta că ANSV, în calitate de autoritate competentă, asigură o gestionare efectivă a sistemului. Prin urmare, având în vedere faptul că doar unul din cele șapte posturi este ocupat la ora actuală, capacitatea administrativă a departamentului pentru identificarea animalelor trebuie să fie întărită în mod considerabil. Facilitățile PIF rămân să fie finalizate la un anumit moment înainte de aderare pentru ca personalul să urmeze cursuri de formare și să se familiarizeze cu utilizarea facilităților și procedurilor. Este necesar ca pregătirile în acest domeniu să fie accelerate.

În ceea ce privește **combaterea bolilor la animale**, acquis-ul a fost transpus și pus în aplicare. O strategie națională pentru eradicarea pestei porcine clasice care interzice vaccinarea preventivă începând cu ianuarie 2006 a fost adoptată și este în curs de revizuire. A fost adoptat un plan național pentru combatere bolii. Au fost alocate fonduri compensatorii pentru fermieri.

Planul trebuie să fie extins astfel încât să cuprindă vaccinarea porcilor sălbatici, vaccinarea de urgență a anumitor porci domestici cu vaccin marker și să includă planuri de intervenție

urgență și de supraveghere. Nu se practică încă controale stricte ale interdicției de vaccinare. Este necesar ca pregătirile în acest domeniu să fie accelerate.

S-au efectuat un număr de controale la exporturile de cabaline în **comerțul cu animale vii și produse de origine animală**. Cu toate acestea, este necesar ca pregătirile în acest domeniu să fie în continuare accelerate.

În ceea ce privește **sănătatea publică**, punerea în aplicare a programului de modernizare pentru unități agro-alimentare este în curs de desfășurare. Numărul de unități care nu corespund normelor fără un plan de modernizare s-a redus în mod considerabil. Aceasta este un semn de bună evoluție și este necesar ca ritmul actual de modernizare să fie menținut. Este necesar ca pregătirile să fie intensificate pentru a îmbunătăți gestionarea colectării și tratării laptelui crud care un corespunde cu standardelor. Legislația privind vânzările directe rămâne să fie terminată.

ANSV a luat măsuri bune privind introducerea diferitelor elemente de care este nevoie pentru un sistem de control al **bunăstării animalelor**. Aplicarea acquis-ului este în curs de desfășurare.

Capacitatea administrativă a Agenției Naționale pentru Ameliorare și Reproducție în **Zootehnie** nu s-a îmbunătățit. Este necesar ca pregătirile în acest sector să fie intensificate.

Sunt încă necesare îmbunătățiri în ceea ce privește sistemul de control pentru **hrana animalelor** pentru a îndeplini cerințele legate de siguranța alimentelor și a furajelor. Este necesar ca pregătirile în acest sector să fie intensificate.

Concluzie

S-au făcut progrese în domeniul **bunăstării animalelor**. În general, România îndeplinește acum angajamentele și cerințele care reies din negocierile de aderare în acest domeniu.

S-au făcut progrese în domeniul **mecanismelor de comerț și organizațiilor comune de piață și comerțului cu animale vii și produse de origine animală, zootehniciei și hranei animalelor**. S-au făcut progrese bune în ceea ce privește identificarea animalelor și înregistrarea circulației acestora în sistemul de **control veterinar în piața internă, combaterea bolilor la animale și sănătatea publică** prin modernizarea unităților. Nu se poate menționa nici o evoluție specifică în ceea ce privește **politica de calitate**. Eforturi ridicate și acțiune rapidă sunt acum necesare în aceste domenii pentru a rezolva la timp, înainte de aderare, deficiențele care rămân.

S-au făcut progrese în ultimele câteva luni în ceea ce privește **agențiile de plată și Sistemul Integrat de Administrare și Control (SIAC)**, însă motive grave de îngrijorare rămân în ceea ce privește capacitatea agențiilor de plată și a IACS/LPIS de a fi operaționale până la data aderării. Progresele înregistrate în ceea ce privește **EST (encefalopatie spongiformă transmisibilă) și subprodusele de origine animală** sunt reduse, acestea rămânând de asemenea un motiv grav de îngrijorare. Este necesar ca România să acționeze imediat și în mod decisiv pentru a fi pregătită până la data aderării.

4.1.8. Capitolul 8: Pescuitul

În ceea ce privește **gestionarea resurselor și a flotei și al activităților de inspecție și control**, capacitatea administrativă a Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) a fost întărită. Sistemul de monitorizare a navelor de pescuit a fost operațional începând din februarie 2006 și echipamentul de monitorizare necesar a fost instalat. România a înființat propriul registru al vaselor de pescuit care cuprinde toate navele sale de pescuit, iar baza de date corespunzătoare este operațională.

Date test au fost transmise către registrul comunitar al navelor de pescuit, dar încă nu în forma corectă. Același lucru este valabil și pentru sistemul de înregistrare al capturilor totale admisibile, în care informații despre jurnalul de pescuit, datele de debarcare și informații despre notele de vânzare nu au fost introduse într-un format compatibil cu sistemul informatic și, prin urmare, nu sunt posibile verificări încrucișate. În general, în ceea ce privește gestionarea resurselor și a flotei și activitatea de inspecție și controlul, pregătirile sunt deja în curs de desfășurare.

Capacitatea operațională și administrativă pentru gestionarea **acțiunii structurale** în cadrul ANPA a fost întărită. Mai multe responsabilități privind gestionarea fondurilor structurale rămân să fie clarificate, în special în vederea excluderii Companiei Naționale de Administrare a Fondului Piscicol din orice rol în managementul fondurilor comunitare în calitate de organism intermediar. Este necesar ca pregătirile să fie accelerate.

În ceea ce privește **politica de piață**, ANPA a autorizat până acum 44 de organizații de producători. Punctele de debarcare și centrele de vânzare au fost stabilite atât pentru pescuitul în apele interioare cât și pentru pescuitul în mare. Este necesar ca pregătirile să continue, în special în ceea ce privește transmiterea și computerizarea datelor.

Concluzie

Progrese considerabile au fost făcute în domeniul **gestionării resurselor și al flotei și al inspecției și controlului și în politica de piață**. În general, România îndeplinește acum angajamentele și cerințele care reies din negocierile de aderare. Pregătiri sunt în curs și aspectele rămase, precum sistemele de înregistrare al capturilor totale admisibile, ar trebui să fie rezolvate până la aderare dacă ritmul actual este menținut.

Progrese au fost făcute în materie de **acțiune structurală**. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi și o acțiune rapidă în vederea excluderii Companiei Naționale de Administrare a Fondului Piscicol din managementul fondurilor structurale comunitare.

4.1.9. Capitolul 10: Impozitarea

În domeniul **TVA și al impozitării directe**, legislația privind impozitarea companiilor și impozitele asupra veniturilor și TVA trebuie încă să fie adoptată. Este necesar ca pregătirile să fie acum accelerate.

În domeniul **cooperării administrative și al asistenței reciproce**, s-a înregistrat o ușoară îmbunătățire a capacității administrative generale, în special în domeniul TVA. Un anumit număr de măsuri au fost luate în vederea îmbunătățirii nivelului de colectare al impozitelor care, deși scăzut, crește.

În general, nivelul colectării taxelor în România este extrem de scăzut și îmbunătățiri urgente sunt necesare în această privință. Capacitatea de control a administrației rămâne scăzută, în special în ceea ce privește accizele la produsele alcoolice. Este necesar ca România să realizeze o reformă generală a administrării și colectării taxelor pentru a asigura integritate, a preveni conflictele de interese și a face față lipsei de resurse. Îmbunătățiri urgente sunt necesare pentru a asigura recuperarea creanțelor și colectarea taxelor de la contribuabili.

Se pot menționa doar progrese limitate privind pregătirile României pentru a fi aptă să asigure în mod eficient schimbul de informații cu statele membre al Uniunii Europene începând cu data aderării. În ceea ce privește pregătirile pentru sistemul de schimb de informații privind TVA, TVA pentru serviciile electronice și sistemul de schimb de date privind accizele (SEED), au fost înregistrate întârzieri suplimentare semnificative în crearea acestor sisteme, în special datorită lipsei de pregătiri din partea administrației taxelor. Cu toate că activitatea a început în mod serios doar la începutul lunii martie 2006, în lipsa luării unei acțiuni rapide pentru a depăși aceste întârzieri, este puțin probabil că aceste sisteme vor deveni operaționale în mod efectiv în momentul aderării.

Concluzie

În domeniul **TVA** și al **impozitării directe**, eforturi sporite sunt acum necesare în ceea ce privește legislația și colectarea.

Progrese reduse au fost înregistrate în cooperarea administrativă și asistența reciprocă, un domeniu asupra căruia s-a cerut acțiune urgentă în octombrie 2005, în special în abordarea ritmului scăzut înregistrat în punerea în aplicare a sistemelor electronice de interoperabilitate pentru colectarea taxelor, în special TVA și accize.

Acest aspect rămâne un motiv grav de îngrijorare, având în vedere timpul suplimentar care a trecut înainte ca vreun progres să fie înregistrat. Este necesar ca România să acționeze imediat și în mod decisiv și să asigure acum un angajament puternic și continuu pentru a putea fi pregătită până la data aderării.

Este de asemenea necesar ca România să continue să își sporească eforturile pentru a întări capacitatea de colectare și control a administrației taxelor, cu o atenție deosebită pentru accize și impozitarea directă.

4.1.1. Capitolul 13: Politica socială și ocuparea forței de muncă

Referitor la **legislația muncii**, dispozițiile vizând transpunerea *acquis*-ului referitor la transferurile întreprinderilor au fost adoptate în luna martie 2006.

Totuși, *acquis*-ul recent privind statutul întreprinderii europene, cooperativa europeană, precum și informarea și consultarea urmează a fi transpus. Trebuie remediate câteva deficiențe referitoare, în special, la concedierile colective, munca cu jumătate de normă, munca pe durată determinată și Comitetul European pentru Întreprinderi. De asemenea, trebuie încheiată transpunerea în domeniile care nu sunt acoperite încă de Codul Muncii (cum ar fi insolvabilitatea angajatorului, detașarea muncitorilor și programul de lucru în diverse sectoare de activitate). Trebuie menținută îmbunătățirea capacității administrative a Inspectoratului Muncii pentru a garanta aplicarea corectă a *acquis*-ului în acest domeniu. Trebuie accelerate pregătirile pentru alinierea și punerea în aplicare a *acquis*-ului.

Referitor la **tratamentul egal între femei și bărbați**, alinierea legislativă a rămas în urmă. *Acquis*-ul privind tratamentul egal în cadrul schemelor de asigurări sociale ocupaționale urmează să fie transpus. În plus, trebuie remediat un număr de deficiențe în vederea unei

transpuneri corecte și integrale, în special în ceea ce privește directivele referitoare la plata egală, tratamentul egal la angajare, concediul parental și protecția mamelor. România urmează să confirme dacă vârsta de pensionare a funcționarilor publici trebuie adusă la același nivel, în conformitate cu principiul plății egale prevăzut în Tratatul UE și cu criteriile stabilite de Curtea Europeană de Justiție. Agenția Națională pentru Șanse Egale nu are încă resurse adecvate și nu este complet operațională, iar independența acesteia trebuie garantată. În prezent trebuie accelerate pregătirile.

Referitor la **sănătatea și securitatea la locul de muncă**, trebuie încheiată alinierea legislativă în domeniul industriilor extractive. Restructurarea Normelor Generale de Protecția Muncii sub forma unor Hotărâri Guvernamentale nu a fost realizată. S-au înregistrat întâzieri considerabile la transpunerea anumitor părți ale *acquis*-ului, care ar trebui remediate prin adoptarea de către Parlament a unei noi legi privind sănătatea și securitatea. Capacitatea administrativă a Inspectoratului Muncii trebuie îmbunătățită, iar angajații trebuie conștientizați și formați în continuare în legătură cu cerințele privind sănătatea și securitatea, în special angajații din cadrul IMM-urilor. S-a încheiat transpunerea *acquis*-ului privind vibrațiile, azbestul, zgomotele, precum și șantierele temporare și mobile. În general, acum trebuie intensificate formările din acest domeniu.

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, organizațiile care sunt parteneri sociali și Consiliul Economic și Social au beneficiat de formări intensive privind **dialogul social**, în contextul promovării dialogului social bipartit. S-au încheiat negocierile privind contractul colectiv național de muncă pe anul 2006.

Cu toate acestea, dialogul social bipartit, în special la nivel de ramură și de industrie, rămâne în cea mai mare parte la fel de slab, lucru valabil și pentru capacitatea partenerilor sociali de a încheia și de a negocia contracte valide. Organizațiile care sunt parteneri sociali rămân divizate și le lipsește capacitatea și caracterul reprezentativ. Mecanismul de consultare a Consiliului Economic și Social nu asigură rolul Consiliului ca interlocutor al Guvernului. Trebuie consolidată în continuare capacitatea proprie de dezvoltare a partenerilor sociali, iar participarea lor la procesul de dialog social la nivel european trebuie îmbunătățită.

S-a adoptat legislația privind **sănătatea publică** în vederea transpunerii *acquis*-ului privind sângele, componentele sângelui, țesuturile și celulele. În ceea ce privește bolile transmisibile, s-au înregistrat progrese privind HIV/AIDS și folosirea profilaxiei în rândul grupurilor vulnerabile.

Continuarea punerii în aplicare a legislației privind sângele, țesuturile și celulele rămâne necesară. Trebuie asigurate măsuri de gestionare a calității în toate centrele de sânge. Agenția Națională de Transplant trebuie consolidată. Comisia de etică nu este suficient consultată în legătură cu problemele privind transplanturile. Trebuie încheiate cercetările privind comerțul cu ovule umane (*vezi și secțiunea politică*). Transpunerea *acquis*-ului din domeniul tutunului urmează a fi încheiată. Consolidarea mai puternică a structurilor administrative rămâne necesară, iar acoperirea grupurilor minoritare trebuie asigurată ca parte a unei vaste supravegheri și preveniri a bolilor. Trebuie garantată o participare mai amplă a instituțiilor românești în cadrul rețelelor de supraveghere ale UE. Este încă nevoie de mai multe eforturi pentru îmbunătățirea nivelului de sănătate al populației și a accesului la serviciile medicale, în special la nivel regional și în rândul grupurilor și minorităților socio-economice mai sărace. În acest scop ar putea contribui o lege privind reforma în sectorul sănătății, adoptată în aprilie 2006. Referitor la sănătatea mintală, trebuie luate rapid măsuri pentru gestionarea nivelului excesiv de ocupare a spitalelor și îmbunătățirea condițiilor generale de viață (*vezi și secțiunea politică*). Pregătirile trebuie accelerate considerabil.

Referitor la **Fondul Social European (FSE)**, capacitatea administrativă a fost consolidată, din punct de vedere al recrutării și pregătirii, la toate nivelurile.

Cu toate acestea, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, un organism intermediar, merită în continuare atenție. S-au instituit mecanismele de coordonare interministerială și regională, însă mai trebuie unele progrese pentru a garanta o funcționare continuă și eficientă. S-au început activități de identificare a proiectelor, iar planul național de formare a personalului FSE include și formarea beneficiarilor finali. În prezent este nevoie de concentrarea unor eforturi susținute asupra formării profesionale și a creării unei rezerve de proiecte. S-au înregistrat progrese din punct de vedere administrativ, însă pregătirile pentru gestionarea FSE ar trebui accelerate (*vezi și Capitolul 21 – Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale*).

În domeniul **incluziunii sociale**, s-a aprobat în decembrie 2005 Planul Național Anti-Sărăcie și Promovarea Incluziunii Sociale pentru perioada 2006–2008. În aprilie 2006 s-a instituit o Comisie de urmărire a punerii în aplicare a Memorandumului Comun în domeniul Incluziunii Sociale (JIM).

Trebuie instituit un mecanism clar de coordonare în rândul ministerelor și a celorlalte părți implicate. Trebuie continuate lucrările analitice și dezvoltate statisticile sociale referitoare la sărăcie și excluziunea socială, în conformitate cu indicatorii UE privind incluziunea socială. Trebuie continuate eforturile de îmbunătățire a situației grupurilor vulnerabile, inclusiv a minorității romă, și promovarea integrării lor depline în societate. Accesul persoanelor cu dizabilități la zone publice, clădiri și mijloace de transport, precum și accesul lor la educație și pe piața muncii trebuie în continuare îmbunătățit. Este nevoie de eforturi sporite pentru închiderea sau restructurarea marilor instituții rezidențiale pentru persoane cu dizabilități prin dezvoltarea serviciilor alternative bazate pe comunitate, a sprijinirii familiilor și unităților rezidențiale mai mici.

Concluzie

S-a înregistrat numai un progres limitat în majoritatea domeniilor politicii sociale și de ocupare a forței de muncă. Situația privind **tratamentul egal între femei și bărbați** s-a deteriorat și se poate remarca o lipsă de progres în domeniul **sănătății și securității la locul de muncă**. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă pentru a remedia deficiențele la timp, înainte de aderare. Alinierea legislativă trebuie încheiată și consolidată în domeniile privind **legislația muncii**, tratamentul egal între femei și bărbați, sănătatea și securitatea la locul de muncă și **sănătatea publică**. **Dialogul social** trebuie îmbunătățit. Trebuie să se acorde atenție asigurării accesului la servicii medicale primare și asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății, concomitent cu creșterea nivelului de servicii și a transparenței din sistemul sanitar. Trebuie accelerate pregătirile în vederea gestionării **Fondului Social European** și a **incluziunii sociale** a tuturor grupurilor vulnerabile din societate, inclusiv minoritatea romă. În general, este încă nevoie de eforturi sporite pentru consolidarea capacității administrative în vederea asigurării punerii în aplicare a *acquis*-ului în materie de politică socială.

4.1.2. Capitolul 15: Politica industrială

S-au înregistrat unele procese în domeniul **privatizării și restructurării**.

Trebuie asigurată o transparență deplină a procesului de privatizare. Restructurarea amplă sau lichidarea societăților care nu sunt viabile în forma lor actuală nu a avansat foarte mult. În prezent trebuie rezolvate problemele privind obligațiile post-privatizare incluse în contractele de privatizare și litigiile rezultate, având în vedere că acestea au dus, printre altele, la anularea privatizărilor și au provocat fluctuații ale portofoliilor de privatizare (*vezi și secțiunea economică*).

S-au înregistrat întârzieri la punerea în aplicare a programului de restructurare a siderurgiei, ceea ce a făcut ca România să propună modificări la Programul național de restructurare și la planurile de afaceri individuale care trebuie analizate mai ales prin prisma compatibilității cu normele privind ajutorul de stat. Trebuie asigurată restructurarea eficientă și promptă a

sectorului siderurgic, împreună cu aplicarea integrală a planurilor individuale de viabilitate. De asemenea, trebuie luate măsuri care să asigure că nici un sector din afara dispozițiilor Acordului European și ale Tratatului de aderare (*vezi și Capitolul 6 – Politica în domeniul concurenței*) nu beneficiază de ajutoare de stat, în conformitate cu angajamentele României. În general, pregătirile trebuie accelerate, mai ales în ceea ce privește industria siderurgică.

Concluzie

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește **privatizarea și restructurarea**. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în domeniu pentru remedierea în timp util a deficiențelor rămase, înainte de aderare. Trebuie acordată o mai mare atenție, în special în ceea ce privește continuarea punerii în aplicare a strategiei de privatizare, rezolvarea problemelor legate de obligațiile post-privatizare și punerea în aplicare a strategiei de restructurare a siderurgiei în deplină conformitate cu angajamentele privind ajutorul de stat.

4.1.3. Capitolul 18: Educația și formarea profesională

În domeniul **programei comunitare**, nu poate fi raportat nici un progres remarcabil, cu excepția programului TINERET, în cadrul căruia au fost întâmpinate probleme grave în ceea ce privește gestionarea programului de către Agenția Națională Română. Prin urmare, s-a suspendat aplicarea tuturor activităților din cadrul programului TIMERET gestionat de Agenția Națională. A fost întocmit un plan de acțiune în vederea remedierii situației și a început punerea acestuia în aplicare. Pregătirile în domeniu trebuie accelerate, având în vedere că trebuie instituită o nouă agenție și trebuie aplicate proceduri valabile, atât financiare cât și de gestiune operațională și control.

Concluzie

Referitor la **programele comunitare**, situația programului TINERET s-a deteriorat. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în domeniu pentru remedierea acestei deficiențe în timp util înainte de aderare.

4.1.4. Capitolul 20: Cultura și politica în domeniul audiovizualului

Alinierea legislației privind **politica în domeniul audiovizualului** la *acquis* a progresat prin adoptarea celor două amendamente rămase la Legea audiovizualului, referitoare la jurisdicție și la restricția retransmisiilor.

Cu toate acestea, Legea cinematografilei include o obligație pentru toate posturile de televiziune din România de a rezerva un timp minim de emisie de 5% pentru filme artistice românești, ceea ce contravine principiului de non-discriminare din motive de naționalitate. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Concluzie

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește **politica în domeniul audiovizualului**. Cu toate acestea, principiul de non-discriminare în sectorul televiziunii nu se aplică încă. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în domeniu pentru a asigura intrarea în vigoare în timp util, înainte de aderare, a amendamentelor necesare la Legea cinematografilei.

4.1.5. Capitolul 21: Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale

Referitor la **cadrele legislative**, programarea bugetară multi-anuală este pusă în aplicare, iar flexibilitatea bugetară a fost consfințită în Legea privind bugetul de stat pe 2006. S-a adoptat noua Lege privind achizițiile publice. S-a adoptat legislația care furnizează un cadru pentru sistemul de control ex-ante al achizițiilor publice. În prezent, pregătirile în acest domeniu sunt în curs de desfășurare.

În cazul **structurilor instituționale** s-au înregistrat progrese semnificative. Desemnarea organismelor de gestionare a instrumentelor structurale a luat sfârșit, iar stabilirea structurilor de punere în aplicare este aproape încheiată. În ceea ce privește capacitatea administrativă,

s-au pus în aplicare și sunt în curs de aplicare planuri ample de recrutare și formare profesională.

Structurile de punere în aplicare a programului de concurență economică nu au fost încă finalizate. Delegarea de sarcini de la autoritățile gestionare către organisme intermediare nu a fost finalizată. Sistemul de control ex-ante al achizițiilor publice urmează să fie pus în aplicare. Structurile administrative se află la niveluri diferite de pregătire, iar unele, cum ar fi Agenția pentru IMM-uri, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă și cele care au fost desemnate cu întârziere, au rămas mult în urmă. Formarea generală pentru personalul existent și personalul nou este disponibilă, însă mai este încă nevoie de formări specializate.

Mecanismele de coordonare interministerială au fost instituite, dar trebuie să asigure arbitraje flexibile și eficiente. Cooperarea între nivelul național și cel regional mai are încă nevoie de îmbunătățiri semnificative, având în vedere mecanismele de delegare care permit o prezență responsabilă la nivel regional. În general, coordonarea între sectoare la nivel regional necesită în continuare îmbunătățiri. Mecanismele de cofinanțare pentru împărțirea sarcinii financiare între bugetul de stat și beneficiarii finali, majoritatea municipalități, nu sunt pe deplin clarificate. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Referitor la **urmărire și evaluare**, Sistemul Unic de Informații privind Managementul, care este principalul instrument de urmărire, a fost testat pentru instrumentele de pre-aderare și politica de coeziune la nivel național prin intermediul principalelor structuri de punere în aplicare.

Sistemul Unic de Informații privind Managementul nu funcționează încă în conformitate cu cerințele de punere în aplicare pentru toate programele de fonduri structurale. Personalul de la nivelul autorității gestionare și de la nivel intermediar nu este încă implicat în mod activ în punerea în funcțiune a SUIM. Capacitatea de urmărire și evaluare trebuie în continuare consolidată, ca parte a efortului general de întărire a capacității administrative. Extinderea Sistemului Unic de Informații privind Managementul la utilizatorii finali va necesita eforturi suplimentare. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În domeniul **gestiunii și controlului financiar**, capacitatea administrativă, verificarea declarațiilor de cheltuieli, formarea unităților de audit intern și a sistemului de auditare adecvat, precum și a procedurilor de rezolvare a neregulilor au fost îmbunătățite. S-au identificat structurile de gestiune și control financiar pentru toate articolele de cheltuieli.

Cu toate acestea, punerea în aplicare a planurilor competitive de recrutare și formare profesională, inclusiv pentru specialiști, trebuie să continue în cadrul tuturor organismelor. Răspunderea autorității de audit extern trebuie clarificată. Aplicarea practică a structurilor de gestiune și control financiar trebuie testată. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Concluzie

S-au înregistrat progrese semnificative în legătură cu **cadrul legislativ**, iar în prezent România îndeplinește majoritatea angajamentelor și cerințelor ce decurg din negocierile pentru aderare.

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește **structurile instituționale**, inclusiv în domeniul capacității administrative. De asemenea, s-au înregistrat progrese în privința rezervei de proiecte referitoare la **gestiunea și controlul financiar**. În general, mai este încă nevoie de luarea unor măsuri pentru finalizarea pregătirilor în vederea aderării. Este încă nevoie de eforturi sporite pentru rezolvarea următoarelor probleme restante: stabilirea procedurilor de punere în aplicare și consolidarea capacității administrative, acordând o atenție specială organismelor recent desemnate, întărirea cooperării dintre nivelul național și cel regional și a coordonării între sectoare la nivel regional, continuarea pregătirii rezervei de proiecte și formarea beneficiarilor finali și asigurarea introducerii unui control *ex-ante* al achizițiilor publice, precum și a unui sistem eficient de gestiune și control financiar. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește **urmărirea și evaluarea**. Cu toate acestea, rezultatele

rămân limitate. Sistemul Unic de Informații privind Managementul trebuie finalizat și este nevoie de extinderea acestuia la toate organismele implicate, înainte de aderare. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în toate aceste domenii.

4.1.6. Capitolul 22: Mediul înconjurător

Noi alinieri au avut loc în domeniul **legislației orizontale**. Au fost adoptate modificări legislative pentru a garanta suportarea cheltuielilor pentru anunțurile publice de către autoritățile mediului înconjurător. Un manual pentru Evaluarea Strategică a Mediului Înconjurător a fost, de asemenea, adoptat. Cu toate acestea, trebuie încheiată transpunerea în legislația privind Evaluarea Strategică a Mediului Înconjurător, accesul la justiție și participarea publică.

Transpunerea în legislația privind **managementul deșeurilor** este aproape încheiată, iar legislația secundară necesară a fost adoptată. Responsabilitățile operaționale la nivel național din domeniul managementului deșeurilor sunt distribuite clar între Minister și Agenția Națională pentru Protecția Mediului Înconjurător. O direcție generală pentru deșeurile a fost creată în cadrul Ministerului, ceea ce reprezintă un pas înainte. Separarea responsabilităților este mai puțin clară la nivel local/regional și se pare că autoritățile regionale ar putea avea un rol mai important în organizarea strategică generală din domeniul deșeurilor. Pentru a duce la îndeplinire aceste sarcini, Agenția Regională pentru Protecția Mediului Înconjurător va avea și mai mare nevoie de personal pentru a lucra pe teme privind deșeurile. Planurile regionale privind managementul deșeurilor sunt în pregătire, dar eforturile trebuie să se înmulțească pentru a le finaliza cât de repede posibil, iar coordonarea la nivel național este necesară pentru a asigura coerență. Inspectoratul Național pentru Protecția Mediului Înconjurător trebuie să fie consolidat în vederea îndeplinirii inspecțiilor necesare. Punerea în aplicare a angajamentelor pentru eliminarea depozitelor deșeurilor și crearea unor facilități noi privind managementul deșeurilor sunt în plină desfășurare.

Transpunerea în legislația privind domeniul **apei** continuă și este aproape încheiată. Crearea sistemului național de monitorizare a fost finalizată, introducând monitorizarea biologică și monitorizarea substanțelor periculoase prioritare. Mai mult, punctele de colectare a mostrelor s-au înmulțit considerabil. Inventarul zonelor protejate a fost finalizat. Monitorizarea calității apei cere mai multe eforturi. Fondurile necesare privind investițiile în infrastructura apei trebuie să fie supravegheate pentru a se asigura o punere în aplicare corectă a acestora.

Au fost înregistrate progrese mari privind **poluarea industrială**, dar acest lucru trebuie menținut. Legislația este transpusă în totalitate și sunt stabilite structuri instituționale adecvate având la dispoziție un număr rezonabil de angajați. Cooperarea dintre nivelul regional și cel național funcționează bine. A fost făcută o reinventariere a instalațiilor supusă directivei de Prevenire și Control Integrat al Poluării și s-a stabilit un program pentru accelerarea procesului. Există în prezent 638 de instalații care sunt evaluate, având nevoie de o autorizație eliberată supusă acestei directive. În aprilie 2006, 434 de cereri au fost înmânate și s-au eliberat 140 de autorizații.

Autorizațiile cele mai de seamă reprezintă o provocare pe care administrația mediului înconjurător trebuie să o înfrunte fără a reduce calitatea autorizațiilor. Trebuie făcute eforturi speciale pentru a garanta că procedurile de autorizare a apei nu întârzie procedurile autorizațiilor. Inspectoratul Național pentru Protecția Mediului Înconjurător ar trebui să fie consolidat pentru a permite să asigure, printre altele, implementarea autorizațiilor integrate.

În domeniul **protecției naturii**, pregătirile pentru întocmirea primei liste a zonelor NATURA 2000 au continuat, dar într-un ritm mai domol, ceea ce nu poate garanta că o identificare a zonelor protejate până la aderare. În prezent, este nevoie urgent de o mai mare amploare a acestui proces. Abordarea strategică națională, precum și temele de coordonare și de cooperare și alocarea clară a responsabilității au nevoie de mai multă atenție din moment ce

doar puține măsuri de dezvoltare au avut loc din octombrie 2005. A fost înființată o Agenție Națională pentru Zonelor Protejate cu scopul de a coordona în viitor managementul acestor zone. Cu toate acestea, este esențial ca responsabilități clare incluzând coordonarea cu alte autorități implicate să fie alocate acestei agenții care ar trebui să fie direct subordonată Ministerului Apelor și Protecției Mediului Înconjurător. Este necesară în prezent accelerarea pregătirilor în acest domeniu.

Concluzii

S-au înregistrat progrese în domeniile **legislației orizontale, a managementului deșeurilor și a calității apei**. Transpunerea în legislație și măsurile necesare de punere în aplicare rămân să fie încheiate. Capacitatea administrativă în aceste sectoare ar trebui să fie consolidată mai ales la nivel local/regional. Un progres important a fost făcut în domeniul **poluării industriale**. Eforturile ar trebui continuate pentru a elibera autorizații de calitate suficientă și pentru a întări capacitățile administrative. Inspectoratul Național pentru Protecția Mediului Înconjurător ar trebui să poată să asigure implementarea corespunzătoare a legislației privind mediul înconjurător. Domeniul **protecției naturii** s-a deteriorat și punerea completă în aplicare a *acquis*-ului trebuie să fie asigurată odată cu aderarea. În special, este nevoie de o întărire a capacităților administrative, a mecanismelor de cooperare și de coordonare, precum și de încheierea pregătirilor pentru identificarea zonele naturale speciale protejate. Toate aceste domenii necesită eforturi sporite și acțiuni rapide.

4.1.7. Capitolul 24: Cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne

În ceea ce privește pregătirile pentru aplicarea **acquis-ului Schengen și managementul viitoarelor frontiere externe UE**, punerea în aplicare a Planului de Acțiune Schengen continuă conform programului. Cadrul de finanțare pentru a răspunde nevoilor de management a granițelor României a fost clarificat și în ianuarie 2006 au fost aprobate revizuirile planului multi-anual de investiție pentru a asigura o soluție integrată de securitate a granițelor. Poliția de frontieră a stabilit un Birou de Comunicații și de Informatică pentru a controla transmiterea acestui sistem complicat. Echipamentul de supraveghere a granițelor și infrastructura conexă au continuat să fie modernizate. S-a cumpărat echipament IT și formarea a fost oferită pentru a stabili o capacitate de analiză a riscurilor operaționale.

Recrutarea personalului în cadrul Poliției de frontieră a continuat conform programului, însumând aproximativ 1800 de noi membri. Procentele angajărilor la granițele externe UE sunt în prezent de 85-90%. Urmând semnarea unui contract în martie 2006 pentru transmiterea unui sistem de supraveghere integrată și de control la coasta Mării Negre, se desfășoară echipamente suplimentare. Alte pregătiri au fost făcute pentru Sistemul Informatic Schengen (SIS2). România a continuat să lupte împotriva migrației ilegale și în decursul perioadei de referință au fost distruse 16 rețele de trafic cu ființe umane, având 26 de furnizori și 120 de emigranți ilegali. România și Bulgaria au căzut de acord să intensifice cooperarea granițelor lor, mai ales privind supravegherea Dunării. În noiembrie 2005 și în februarie 2006 trei acorduri au fost semnate între România și Ucraina pentru a îmbunătăți cooperarea practică și pentru a pune bazele unui Centru de contact în Porubnoe. La sfârșitul anului 2005 a fost semnat un acord cu Moldova pentru a îmbunătăți cooperarea și pentru a lupta împotriva activităților ilegale.

Este nevoie de formare suplimentară și de o creștere a numărului recruților. Trebuie să fie continuate eforturile pentru a garanta că nu mai există nici o întârziere în obținerea proiectelor de control a granițelor și în recrutarea suplimentară a experților IT și de comunicații pentru a desfășura și a pune în aplicare sistemul de control al frontierelor. Înființarea unei rețele naționale IT pentru SIS 2 rămâne o provocare. Va fi nevoie de eforturi consolidate pentru a

asigura că sistemul integrat de control al frontierelor este operațional până în 2009, așa cum este prevăzut. În general, este necesară accelerarea eforturilor în acest domeniu.

Referitor la **politica de vize**, au fost distribuite colantele de viză tuturor punctelor de trecere a frontierelor pentru a înlocui ștampilele. Singura țară de pe lista negativă UE cu care România nu a introdus încă un regim al vizelor rămâne Moldova, dar negocierile în vederea unui acord cu aceasta se derulează. Pregătirile României pentru Sistemul Informatic de Vize (VIS) se bazează pe tehnologia modernă și România participă în grupurile de lucru legate de VIS și la reuniunile tehnice la nivel UE. Rămâne să fie încheiată alinierea la *acquis*-ul privind acordurile de viză care se află în stadiul de renegociere cu Turcia, Serbia și Muntenegru, Ucraina și Rusia. Alinierea finală la lista pozitivă a UE este în pregătire. Rămâne să fie extinsă folosirea noilor colante de viză cu caracteristici de securitate UE și împotriva falsificării. Încă mai este nevoie de eforturi suplimentare privind instalarea unui echipament mai sofisticat de detectare a documentelor contrafăcute și falsificate în cadrul misiunilor și oficiilor diplomatice și consulare, mai ales în cele din țările cu un înalt risc de migrație. În general, pregătirile în acest domeniu se află în desfășurare, dar pregătiri administrative adecvate sunt necesare înainte de aderarea la UE pentru a introduce un regim de vize pentru Moldova.

În domeniul **cooperării polițienești și al luptei împotriva crimei organizate** s-au înregistrat câteva îmbunătățiri în eficacitatea, responsabilitatea și autonomia agențiilor de consolidare a legii subordonate Ministerului Administrației și Internelor, precum și în cadrul cooperării dintre acestea. Există, în special, un nivel bun de cooperare între poliție și jandarmerie care dispun, în prezent, de o repartizare clară a responsabilităților. Au fost adoptate norme pentru ca procedurile de recrutare, dezvoltarea carierei și salariile să devină mai transparente. În ianuarie 2006 au fost reorganizate structurile polițienești la nivel de județ prin reducerea funcțiilor de conducere și auxiliare și prin creșterea considerabilă a numărului de posturi operaționale. Salariul de început pentru angajații noi din cadrul poliției este atractiv și vacanțele au fost reduse conform angajamentelor. Noii recruți beneficiază de formare practică și specializată, oferită în școlile de poliție. S-au înregistrat îmbunătățiri în capacitatea de a pune în aplicare strategia multianuală de luptă împotriva crimei organizate prin eforturile consolidate în cadrul serviciilor secrete, în analiza serviciilor de informații criminale și în protecția martorilor. Cooperarea inter-instituțională se îmbunătățește semnificativ, mai ales între procurori și serviciile specializate ale poliției responsabile cu lupta împotriva crimei organizate. Capacitatea de prevenire a infracțiunilor a fost, de asemenea, îmbunătățită.

Cu toate acestea, normele privind procedura de recrutare, dezvoltarea carierei și salariile rămân să fie puse în aplicare atât la nivel central, cât și pe teritorii. Formare continuă suplimentară este necesară pentru a-i ajuta pe ofițerii de poliție și pe agenți. Un sistem coerent de colectare și de analiză a statisticilor de infracțiune din cadrul tuturor agențiilor de aplicare a legii trebuie să fie încă adoptat. Pregătirile în acest domeniu trebuie să fie accelerate.

În ceea ce privește **lupta împotriva spălării banilor** (vezi și *Capitolul 4 – Libera circulație a capitalului*), dosarele Unității de Informații Financiare (FIU) pot fi folosite, în prezent, în instanță. De-a lungul perioadei de raportare mai mult de 140 de cazuri au fost transmise Biroului Procurorului General și 11 cazuri Direcției Naționale Anti-corupție. În 2005 au fost condamnate zece persoane pentru spălarea banilor, dintre care două sunt condamnări definitive. 15 cazuri suplimentare privind 39 de suspecți sunt pe rol în instanțe.

Cu toate acestea, corupția, crima organizată și economia subterană continuă să reprezinte un obstacol în eficacitatea luptei împotriva spălării banilor. O parte din legislația secundară lipsește încă în vederea punerii în aplicare a legii modificate privind sancționarea spălării banilor. Urmărirea spălării banilor nu are încă loc ca infracțiune de sine stătătoare. Mai este încă nevoie de o îmbunătățire în aplicarea legislației privind spălarea banilor și finanțarea terorismului. Sunt necesare resurse și expertize suplimentare, mai ales existența analiștilor

financiari în instituții relevante precum poliția, a procurorilor și a judecătorilor pentru stabilirea unei coordonări mai bune între entități. Pregătiri în acest domeniu trebuie accelerate. În domeniul **luptei împotriva drogurilor**, s-au înmulțit eforturile în vederea reducerii furnizării de droguri de-a lungul perioadei de raportare cu o creștere de 114% în domeniul tuturor confiscărilor și de 452% în domeniul confiscărilor drogurilor tari. De asemenea, numărul traficantilor de droguri condamnați a crescut.

Punctul Național Focal dispune în prezent de personal, dar acesta are nevoie de îmbunătățiri în cadrul capacității de conducere. Consolidarea capacității administrative a tuturor agențiilor relevante implicate în punerea în aplicare a strategiei naționale anti-drog nu este completă până în prezent, mai ales în cadrul diferitelor agenții implicate în reducerea furnizării și cererii de droguri, și a efectelor lor negative.

În ceea ce privește **lupta împotriva fraudei și a corupției**, România și-a accelerat lupta împotriva corupției și mai ales au crescut cantitatea și calitatea investigațiilor serioase privind acuzațiile de corupție la nivel înalt. Astfel legile privind anticorupția sunt puse în aplicare în mod mai riguros. Au fost intensificate eforturile de luptă împotriva corupției și a comportamentului necorespunzător în cadrul agențiilor de aplicare a legii.

Direcția Generală Anticorupție (DGA) este, în prezent, complet operațională la nivel central, în timp ce procesul de recrutare a personalului în cadrul structurilor locale este în plină desfășurare. În 2005 aproximativ 770 de dosare tratând cazurile suspectate de corupție din cadrul poliției au fost transmise Direcției Naționale Anticorupție (DNA), o creștere de 133% față de anul 2004, și mai mult de 7150 altor parchete. Astfel, în cadrul luptei împotriva corupției la nivel înalt, DNA nou instituită a făcut mai multe progrese în primele șapte luni de existență decât a cunoscut în anii precedenți. Autoritatea Națională a Vămilelor a adoptat un plan de acțiune privind lupta împotriva corupției și în 2005 a transmis 29 de dosare parchetelor și a aplicat sancțiuni administrative în 195 de cazuri.

Trebuie urmărite fără obstrucționare acuzațiile privind corupția la nivel înalt astfel încât să nu se considere că cineva poate fi deasupra legii. Punerile sub acuzație, procesele penale, condamnările și sentințele dure trebuie continuate în mod susținut. România nu s-a conformat încă pe deplin celui de-al doilea Protocol la Convenția din 1995 privind Protecția Intereselor Financiare ale Comunității și a introdus răspunderea persoanelor juridice. În general, punerea în aplicare a legilor existente în lupta împotriva corupției trebuie să devină mai eficientă și mai sistematică. A existat opoziție în Parlament privind continuarea acțiunii legislative împotriva corupției, iar aceasta încă mai rămâne o problemă larg răspândită, afectând multe aspecte ale societății. Este nevoie urgent de eforturi sporite și unite în acest domeniu din partea tuturor agențiilor aplicare a legii și din partea membrilor sistemului judiciar.

În ceea ce privește **protecția datelor personale**, legislația este în prezent aliniată la *acquis*, deși agenția de securitate și de informații trebuie să fie adusă în aria de competență a Autorității Naționale pentru Supravegherea Procesării Datelor cu Caracter Personal. Din decembrie 2005, Autoritatea și-a îmbunătățit semnificativ capacitatea administrativă prin recrutarea celor 51 de angajați operaționali incluzând experți în domeniul juridic, IT și al bugetului. Toate dosarele de protecție a datelor ținute înainte de Ombudsman au fost înmânate Autorității. Resursele adecvate umane, financiare și tehnice permit Autorității să își îndeplinească în prezent sarcinile. Parlamentul nu a numit încă un vice președinte pentru această instituție și nu există încă un registru electronic al dosarelor de protecție a datelor personale. În general, România deține în prezent legislația și capacitatea administrativă necesare punerii în aplicare pe deplin a *acquis*-ului.

În domeniul **cooperării judiciare în materie civilă și penală**, România a atins un nivel bun de aliniere legislativă și a semnat un acord de cooperare cu Eurojust în decembrie 2005. S-a înregistrat un progres însemnat în reforma generală a sistemului judiciar, mai ales în întărirea capacității administrative. Totuși, această capacitate administrativă reprezentată de personal și

de formare nu îndeplinește încă cerințele. România trebuie să rămână vigilentă în ceea ce privește comportamentul contrar eticii din cadrul sistemului judiciar. Asigurarea unei interpretări consistente a legii va fi în mod special importantă în ceea ce privește întărirea încrederii care sprijină principiul de recunoaștere reciprocă. Contacte directe între judecătorii și procurorii României și colegii lor din statele membre UE rămân limitate. Pregătiri în acest domeniu trebuie să fie accelerate.

Concluzii

Un progres semnificativ s-a înregistrat în ceea ce privește **politica de vize** și România îndeplinește, în general, angajamentele și cerințele asumate în acest domeniu în contextul negocierilor de aderare. Cu toate acestea, trebuie să se asigure alinierea definitivă la listele UE pozitive și negative și trebuie făcute pregătiri practice în vederea introducerii regimului de viză cu Moldova. Progres semnificativ a fost înregistrat și în domeniul **protecției datelor personale** și România dispune de legislația și de capacitatea administrativă necesare punerii în aplicare a *acquis*-ului.

Au fost făcute progrese în legătură cu pregătirile implementării *acquis*-ului Schengen, ale **managementului viitoarelor frontiere externe UE**, precum și în **lupta împotriva combaterii fraudei și corupției**. În prezent, aceste domenii necesită încă eforturi sporite și acțiune rapidă cu scopul de a rezolva la timp neajunsurile înaintea aderării. România trebuie să atingă rezultate în lupta împotriva corupției la toate nivelurile; trebuie să împiedice și să lupte împotriva corupției în cadrul agențiilor de aplicare a legii, să adopte legislația privind finanțarea partidelor politice și să fie capabilă să verifice declarațiile de avere și să introducă răspunderea persoanelor juridice.

S-au realizat unele progrese în domeniul **politicii de cooperare și combatere a crimei organizate, în lupta împotriva spălării banilor, în lupta împotriva drogurilor și în cooperarea judiciară în materie civilă și penală**. Eforturi sporite sunt necesare: continuării formării personalului însărcinat cu aplicarea legii, îmbunătățirii centrelor de detenție ale poliției, stabilirii unui sistem coerent pentru statisticile infracțiunilor din cadrul tuturor agențiilor însărcinate cu aplicarea legii, condamnării spălării banilor ca infracțiune de sine stătătoare, îmbunătățirii bilanțului de aplicare a legislației referitoare la combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. Toate aceste domenii necesită încă acțiune rapidă cu scopul de a rezolva la timp neajunsurile înaintea aderării.

4.1.1.7 *Capitolul 25: Uniunea Vamală*

Eforturile României de îmbunătățire a **capacității sale administrative și operaționale** au început să dea roade. Funcționarii de la Administrația Română a Vămilelor (ARV) au participat la stagii de formare intensive, în special cu privire la aplicarea legislației vamale. Sunt organizate concursuri pentru ocuparea posturilor de conducere vacante. În ianuarie România a devenit parte la Convențiile CE-EFTA referitoare la procedura comună de tranzit și simplificarea formalităților privind circulația mărfurilor.

Procentul reprezentat de operațiunile „green channel” a crescut semnificativ și a depășit obiectivul de 40% stabilit pe plan intern. Acest lucru a fost realizat în principal prin autorizarea operatorilor fiabili de pe plan local de a utiliza procedurile simplificate. Aplicarea uniformă și coerentă a procedurilor vamale în cadrul birourilor vamale a înregistrat progrese în mod deosebit. Utilizarea analizei de risc (inclusiv cu privire la controlul vamal posterior) a fost îmbunătățită. Controalele vizează în principal operațiunile și transporturile de mărfuri cu

caracter riscant. ARV a demarat punerea în aplicare a unei strategii de dezvoltare a unui sistem informatic și a înregistrat progrese în ce privește punerea în aplicare a schimbărilor și evoluțiilor în domeniu. De la începutul anului, Noul Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS) a devenit interoperabil cu sistemele UE.

Strategia anti-coruptione a ARV s-a concentrat asupra dezvoltării unor proceduri simplificate și asupra creșterii utilizării sistemului informatic în cadrul operațiunilor de vămuire. Astfel de măsuri au dus la scăderea oportunităților de corupție. În paralel a fost depus un efort concentrat în vederea identificării funcționarilor vamali implicați în activități ilegale și un număr de măsuri disciplinare au fost deja adoptate. Operatorii economici continuă să confirme existența unor îmbunătățiri semnificative cu privire la operațiunile ARV. Aceasta ar putea să-și continue politica de facilitare a procedurii de vămuire pentru operatorii fiabili și să-și concentreze activitatea de control asupra operațiunilor riscante, în special a celor din portul Constanța și de la frontiera externă viitoare. Valoarea bunurilor contrafăcute confiscate este în continuă creștere, mai ales datorită îmbunătățirii controalelor în portul Constanța. Ameliorarea controlului la frontieră, precum și cooperarea cu alte organisme având competențe aflate în legătură cu acest domeniu ar face posibilă reducerea timpului de așteptare la frontieră. În general, pregătirile sunt avansate.

Concluzie

România a făcut progrese semnificative în ce privește consolidarea **capacității sale administrative și operaționale**. România îndeplinește la ora actuală cerințele ce reies din negocierile de aderare în domeniul uniunii vamale. Pregătirile ar trebui să fie terminate la data aderării, dacă este menținut ritmul actual. În acest sens, România trebuie să progreseze în același ritm în ce privește pregătirea sistemelor informatice rămase în vederea realizării interoperabilității cu sistemele europene la data aderării. Pentru ARV, lupta anti-coruptione trebuie să rămână o prioritate de prim rang și, în acest scop, ARV trebuie să introducă sistemul informatic existent în toate birourile vamale, pentru a permite alocarea aleatorie a lucrătorilor vamali pentru activitățile de control al documentelor sau de control fizic. Formarea la toate nivelurile în cadrul administrației vămilor trebuie să continue.

Capitolul 28: Controlul financiar

În ce privește **controlul financiar intern public**, România a înregistrat progrese prin punerea în aplicare a strategiei sale generale în domeniu, în vederea adoptării standardelor internaționale și a celor mai bune practici ale UE. Formarea inspectorilor și a auditorilor interni este intensivă și continuă să se desfășoare, dar trebuie să fie îmbunătățită mai departe, în special în ce privește analiza de risc și achizițiile publice.

În domeniul **auditului extern**, legea organică privind Curtea de Conturi, care reflectă modificările constituționale din octombrie 2003, nu a fost încă adoptată. Noua lege ar trebui să conțină o dispoziție privind asigurarea independenței financiare a Curții. Formarea eficientă a funcționarilor de la toate nivelurile este necesară. Curtea trebuie să-și finalizeze raportul cu privire la metodologia de audit în vederea dezvoltării și aplicării generalizate a standardelor de audit INTOSAI și a liniilor directoare de punere în aplicare ale UE.

Calitatea activității de audit nu se ridică la nivelul standardelor, iar structurile de audit intern nu au fost încă complet integrate în managementul financiar curent. Aptitudinile funcționarilor având funcții de conducere în cadrul camerelor de conturi de pe plan local nu sunt suficient dezvoltate. Asumarea obiectivelor urmărite de către Curte trebuie să aibă loc pe toate planurile, inclusiv pe plan local. Pregătirile în domeniul auditului extern trebuie să fie intensificate.

În ce privește **managementul fondurilor de pre-aderare și a viitoarelor fonduri structurale**, România a solicitat participarea la sistemul de punere în aplicare descentralizată (EDIS) la sfârșitul anului 2005: trei dintre cele patru organisme de implementare ISPA (Oficiul central de plăți și contractare PHARE, Compania națională de autostrăzi și drumuri naționale și Compania națională de căi ferate) funcționau în conformitate cu EDIS.

Al patrulea organism de implementare, Agenția Dunărea, a fost și el pus în funcțiune, dar are un câmp restrâns de activitate. Descentralizarea completă a sistemului trebuie să fie asigurată. În ce privește fondurile PHARE, pregătirile în domeniul managementului fondurilor structurale sunt pe cale de a fi finalizate pentru două organisme de implementare, iar procesul de acreditare finală este în curs de desfășurare. Cu toate acestea, un organism de implementare, și anume Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, a înregistrat întârzieri. Pregătirile în acest sens trebuie să fie urgentate.

România continuă să pună în aplicare Strategia Națională Anti-corupție și de **protecție a intereselor financiare ale UE**. Au fost încheiate acorduri între Departamentul Național Anti-corupție (DNA) și diferite organisme de implementare, în vederea îmbunătățirii coordonării luptei anti-corupție. Un alt acord a fost încheiat cu OLAF, în scopul desfășurării unor anchete comune. Salariile personalului DNA au fost mărite cu 75% în decembrie 2005. Numărul posturilor de consultanți financieri din cadrul DNA a crescut de la 26 la 45, din care 42 sunt ocupate în prezent.

Cooperarea cu OLAF este satisfăcătoare; acordul încheiat între DNA și OLAF evidențiază dorința de realizare a unor anchete comune. Procesul de constituire a DNA este aproape de finalizare, dar activitatea de anchetă ar putea fi îmbunătățită.

Concluzie

Au fost înregistrate progrese semnificative în ce privește **protecția intereselor financiare ale UE**. Pregătirile în acest domeniu pot fi finalizate până la data aderării, cu condiția menținerii ritmului actual de pregătire. România îndeplinește în general, la ora actuală, cerințele ce reies din negocierile de aderare în acest domeniu.

Pot fi observate progrese în domeniul **controlului financiar intern public**, al **auditului extern** și al **managementului fondurilor de pre-aderare și al viitoarelor fonduri structurale**. Cu toate acestea, rezultatele sunt limitate, ținând cont de faptul că pentru atingerea unor asemenea rezultate sunt necesari mai mulți ani și depunerea unor eforturi susținute, exercitate în conformitate cu strategiile adoptate. România trebuie să-și continue eforturile în vederea consolidării rezultatelor obținute și a asigurării durabilității acestora, în special în domeniul răspunderii organelor de conducere și al consolidării organizării administrației publice competente în acest domeniu. Sunt necesare eforturi susținute în această privință.

Traducerea *acquis*-ului comunitar în limba română

În conformitate cu Articolele 2 și 58 di Tratatul de Aderare, toate textele actelor adoptate de către instituțiile Uniunii înainte de aderare devin aplicabile noilor state membre și se publică într-o ediție specială a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv în noile limbi oficiale ale Uniunii. În timp ce instituțiile comunitare își asumă responsabilitatea pentru revizia finală și publicarea traducerilor, obligația de elaborare a traducerilor și revizuirea completă a acestora, din punct de vedere lingvistic și juridic, revine statelor candidate. În contextul traducerii *acquis*-ului, Curtea de Justiție a stabilit traducerea prioritară a unui set de decizii cheie (în total aproximativ 15.000 de pagini).

Din cele aproape 90 000 de pagini de *acquis*, România a tradus mai mult de 60%. Cu toate acestea, mai mult de 45% din traduceri trebuie revizuite de către autoritățile naționale înaintea

transmiterii lor către instituțiile comunitare. Capacitatea de traducere și de revizuire a *acquis*-ului din România nu a reușit să acopere cuantumul necesar, de aproximativ 6 000 de pagini pe lună. Acest lucru este cauzat, în principal, de dificultățile întâmpinate la recrutarea și păstrarea traducătorilor. Guvernul României este îndemnat să acorde atenția cuvenită acestui aspect. Altfel, *acquis*-ul comunitar nu va putea fi publicat în timp util, în cazul aderării la 1 ianuarie 2007.

Evaluarea generală

România a atins un nivel considerabil în ce privește alinierea legislației la *acquis*-ul comunitar. Raportul din octombrie 2005 concluziona că România va fi pregătită pentru aderare într-un număr mare de domenii. Anumite domenii necesitau eforturi susținute și 14 domenii făceau obiectul unor preocupări majore.

De atunci au fost înregistrate progrese importante. România poate fi pregătită pentru aderare în următoarele domenii suplimentare, cu condiția menținerii ritmului progresului în aceste domenii: achiziții publice; protecția datelor personale; bunăstarea animalelor; managementul resurselor și al flotei; activitățile de control și politica de piață; legislația în domeniul politicii regionale; politica de vize; pregătirile în domeniul vamal și protecția intereselor financiare ale UE.

Au avut loc progrese și în anumite domenii care nu mai prezintă preocupări importante, dar necesită totuși eforturi susținute în vederea finalizării pregătirilor: protecția drepturilor de proprietate intelectuală; punctele de inspecție veterinară la frontieră și identificarea și înregistrarea animalelor; controlul bolilor la animale și aspecte veterinare privind sănătatea publică; managementul structurilor instituționale și financiare din cadrul politicii regionale; prevenirea și controlul poluării industriale; pregătirile pentru integrarea în Schengen și managementul viitoarelor frontiere externe ale UE; lupta împotriva fraudei și corupției.

Eforturi suplimentare sunt, de asemenea, necesare în ce privește: măsurile orizontale și procedurale privind produsele industriale; cerințele cu privire la produse conform vechii abordări, inclusiv în ce privește producerea și desfacerea de OMG-uri; drepturile cetățenilor Uniunii; libertatea de a furniza servicii non-financiare; cerințele minime de capital pentru bănci și fonduri de investiții; asigurările auto; lupta împotriva spălării banilor; controlul ajutoarelor de stat și punerea în aplicare a programelor de restructurare a siderurgiei; majoritatea organizațiilor comune de piață; politica de calitate; mecanismele comerciale privind produsele agricole, zootehnia, hrănirea animalelor, comerțul cu animale vii și cu produse de origine animală; măsurile structurale în domeniul piscicol; TVA; impozitarea directă; dreptul muncii; sănătatea și securitatea ocupațională; dialogul social; incluziunea socială; tratamentul egal între bărbați și femei; Fondul Social European; sănătatea publică; programul comunitar pentru tineret; politica în domeniul audiovizualului; monitorizarea în domeniul politicii regionale; legislația orizontală în domeniul mediului, protecția naturii, gestionarea deșeurilor, calitatea apei; cooperarea polițienească și lupta împotriva crimei organizate, cooperarea judiciară, lupta împotriva drogurilor; controlul financiar intern public, auditul extern și managementul fondurilor de pre-aderare și al viitoarelor fonduri structurale; traducerea *acquis*-ului în limba română.

Rămân însă patru domenii care fac obiectul unor preocupări majore și care necesită o acțiune imediată:

1. agențiile de plată trebuie să fie întru totul operaționale și acreditate, în vederea acordării de plăți directe agricultorilor și operatorilor și consolidarea progreselor înregistrate în domeniu, în conformitate cu politica agricolă comună (capitolul 7 din *acquis*),

2. instituirea unui sistem integrat de administrare și control (IACS) funcțional în domeniul agriculturii și consolidarea progreselor înregistrate (capitolul 7 din *acquis*),
3. crearea unor dispozitive de ecarisaj și tratament în conformitate cu prevederile *acquis*-ului în domeniul EST și al subproduselor de origine animală (capitolul 7 din *acquis*),
4. sistemele informatice pentru administrarea impozitelor trebuie să fie interoperabile cu cele din restul Uniunii, pentru a permite colectarea TVA-ului din cadrul întregii piețe comune a Uniunii (capitolul 10 din *acquis*).